

KarawankenBote

Uprava Klagenfurt, Postfach 115 / Uredništvo v Klagenfurtu / Naročnina (se plača naprej) mesečno z dostavo na dom RM 1,— (vključno RM 0,20 za donaslece) / Odjavo naročbe tega lista za prihodnji mesec sprejme uprava samo pisмено in le do 25. tekočega meseca / Oglasi RM 0,06 za milimeter stolpec

Štev. 10

Krainburg, 4. februarja 1942.

Leto 2.

Führer je govoril nemškemu narodu

Velikanske manifestacije v športni palači v Berlinu - Velika Nemčija se je spomnila 30. januarja 1933

Berlin, 3. februarja:

Na obletni dan prevzema oblasti je Gau Grossberlin v berlinski športni palači, tradicionalnem mestu nacionalsocialističnega pokreta državnega glavnega mesta, priredil velikansko manifestacijo. Središče vnesene slovesne ure, ki jo je otvoril berlinski Gauleiter Reichsminister dr. Goebbels, je bil govor Führerja, ki je bil za kratko dobo zapustil svoj glavni stan na vzhodu, da kakor že tolikokrat ob zgodovinskih dnevih, govori nemškemu narodu. Nacionalno-socialistična Velika Nemčija se je tudi tega 30. januarja — sredi največjega usodnega boja svetovne zgodovine zbrala, da zajema novo moč ob spominu na zgodovinski 30. januar 1933. Zopet je bil Führer tisti, čigar besede so ta dan posebno posvečevale. Na pragu desetega leta nacionalsocialističnega pokreta je Führer razložil pomen tega dneva in kronal ta dan z novimi gesli in z zanosito gotovostjo zmage.

Ko je dr. Goebbels pozdravil Führerja z besedami: »Mi vsi se veselimo, da Vas vidimo med nami tako svežega in tako zdravega«, je izbruhnilo več minut trajajoče bučno odobravanje. Gauleiter je opomnil, da je Führer pred devetimi leti dovedel pokret do zmage, preko uspehov in vzratov, da pa stara garda stranke nikdar ni dvomila o zmagi.

Zopet zadoni bučno odobravanje, ko je dr. Goebbels povdaril, da je ta zmagala bila stvar vere v osebo Führerja. »Kar je bilo takrat za nas stvar vere, namreč zmaga, je danes stvar gotovosti!«

Kakor en mož se dvigajo desettisoči in se poklonijo svojemu Führerju, ko ta stopi na preprosto okrašen govorniški oder. Führer povzame takoj besedo. Tako je zopet vzpostavil notranji stik z množicami v dvorani in preko nje ven s celim nemškim narodom, ki posluša njegove besede zunaj v državi in še dalje na dolgih in daljnih vojni frontah. Ko se Führer v svojem govoru mimogrede dotakne forumov, ki mu dajejo prednost on in njegovi nasprotniki, ko govori o tem, da govorijo drugi pred parlamentom, on pa govori k tem, iz katerih je izšel, namreč iz naroda, zopet za-

orijo okrog Führerja najiskrenejše manifestacije ljubezni in hvaležnosti.

S pikrim posmehom močnejšega obračunava s svojimi nasprotniki, ki so takrat in danes ravno isti. Nato govori o letih borbe, ko je vakemu uspehu sledila reakcija. Kajti ni bila lahka zmaga 30. januarja. Vedno znova razberemo to ugotovitev med njegovimi besedami, in strašna je bila dediščina, ki jo je nacionalsocializem takrat prevzel. Z nekaj stavki vzbudi Führer še enkrat spomin na leta izgradnje. Pokaže mnoga dela mirne dobe, ki so se povsod pričela in pri katerih je le vojna prekinila dovršitev. In v tej zvezi prikazuje pravo ozadje vojne: zabraniti so mu hoteli, da bi dokončal svoje delo izgraditve, ker so oni kapitalistični prenasledenci, ki so še danes nasprotniki nemškega boja za svobodo, v njem zazrli največjo nevarnost za svoja bogastva in svoje položaje. Vendar je vedno poskušal — to lahko Führer ugotavlja —, da bi dosegel sporazum z Anglijo: zaman! V prisrčnih in priznatih besedah se potem izraža o italijanskem zavezniku, s katerim se bok ob boku bori nemški afrikanški vojni zbor, in o japonskem soborecu, ki se na vzhodu bje z istimi nasprotniki, s katerimi nemški narod bojuje brezpogojni boj; storitev tega zaveznika v besedah ni moči preceniti. Tako si pač stojijo fronte jasno nasproti. Bolševiška strahovlada in dežele, ki imajo vsega dovolj, na eni strani, na drugi strani nemaniči, dr-

Boji v pokrajini ob Donecu

Zasliševanje v neki osvojeni sovjetski vasi. Pred nemškim tolmačem dajejo ujetniki odgovor. (PK. Aufnahme: Kriegsbericht Grunewald, PBZ., Z.)

žave izgraditve. O izidu tega boja nemški narod ne dvomi, saj mu je oseba Führerja najmočnejši porok za končno zmago. (Nadaljevanje na 2. strani.)

Balce in El Abiara zasedena

Rušilec potopljen pred obalo Kanade - Nadaljnji uspehi nemških podmornic

Iz Führerjevega glavega stana, 3. februarja. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 2. februarja naznanilo:

V južnem odseku vzhodne fronte se je vzlic silnim snežnim viharjem obnovilo močno bojno delovanje. V srednjem in severnem frontnem odseku so bili odbiti številni napadi sovražnika. Topništvo vojske je učinkovito obstreljevalo v vojni važne industrijske tovarne v Leningradu.

Pred angleško jugovzhodno obalo so

nemška bojna letala dosegla bombne zadetke na treh večjih trgovskih ladjah, med njimi na nekem tankerju.

V Kirenajki so skupine naše afriške oklopne armade zasedle Barce in El Abiara. Bojne skupine zračnega brodograja so podpirale zasledovalne boje in zažgale skladišča sovražnikovega materiala pri Marsa Matruku.

Nemške podmornice so pred obalo Kanade potopile nekega rušilca, zapadno od

Gibraltarja neko korveto, na obali Kirenajke in pred Murmanskim pa eno stražno ladjo.

V času od 24. do 30. januarja je sovjetsko zračno brodograje izgubilo 164 letal; od teh je bilo 94 sestreljenih v bojih v zraku in 13 po letalskem obrambnem topništvu, ostanek pa razdejan na tleh. V istem času smo na vzhodni fronti izgubili 33 lastnih letal.

Boji na vzhodu so nadalje uspešni

Nenavadno visoke izgube sovražnika — Težke izgube britanskih letal.

Iz Führerjevega glavnega stana, 3. februarja. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 1. februarja naznanilo:

Na vzhodu še trajajo premenljivi boji. Vkljub silnim snežnim viharjem izvršeni lastni napadi so imeli ob nenavadno visokih izgubah sovražnika nadalje krajnje uspehe. Vpleni smo številne sovražne oklopnjake in topove.

V morski krajini okrog Angleške je zračno brodograje v dnevnih in nočnih napadih proti poedinim plovečim ladjam in konvojem z bombnimi zadetki poškodovano pet velikih tovornih ladij. Lahko se računa s tem, da sta dve ladji uničeni. Druga bojna letala so podnevi v nizkem poletu zažgala preskrbovalne obrate nekega pristanišča na škotski vzhodni obali in v pretečeni noči metala bombe na vojaške naprave na jugu in na jugovzhodu otoka.

V severni Afriki nadaljnja uspešna bojna dejanja.

Vsled bombnih zadetkov na letališču Lucca na otoku Malti je bilo veliko številno sovražnih letal uničeno na tleh.

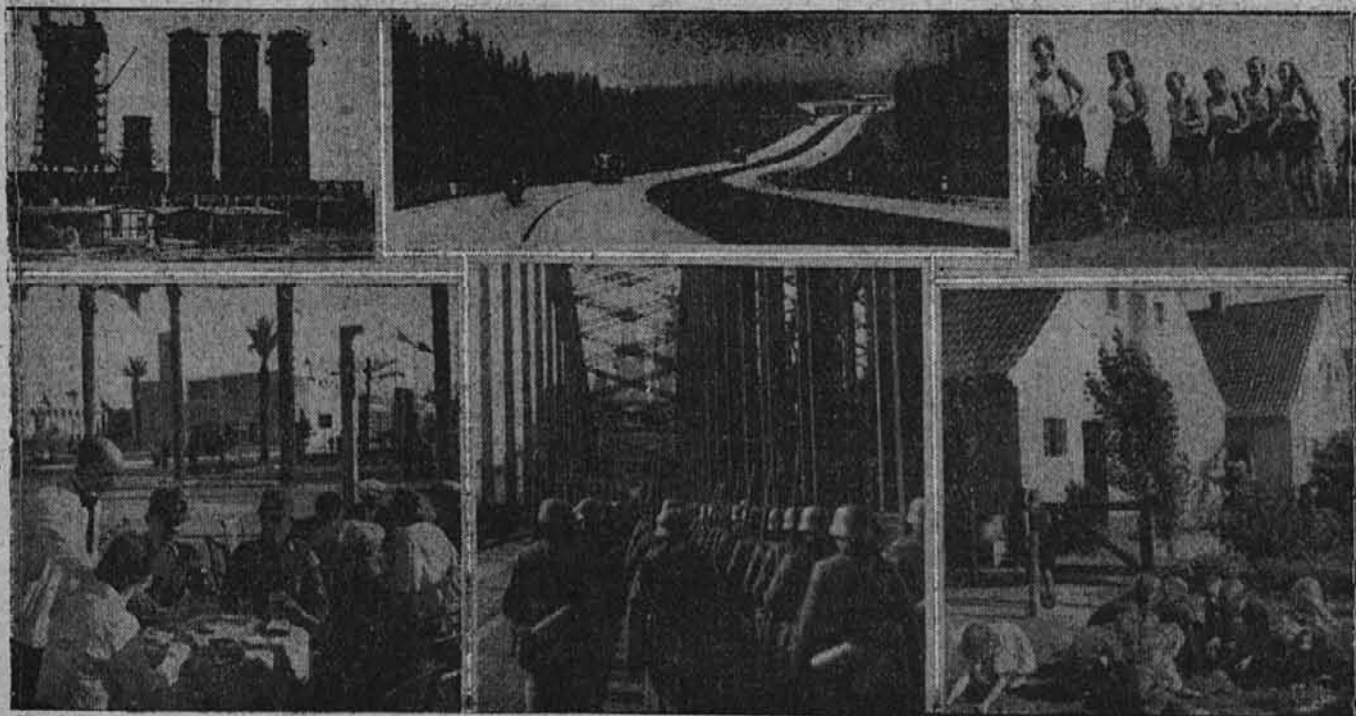
Pri napadalnih poskusih britanskih bombnikov na obali zasedenega zapadnega ozemlja je sovražnik izgubil dve letali.

V času od 21. do 30. januarja je sovražnik izgubil 38 letal, od teh 15 nad Sredozemskim morjem in v severni Afriki. V isti dobi smo v boju proti Veliki Britaniji izgubili 18 lastnih letal.

Opazovalno delovanje v Kirenajki

Iz Führerjevega glavnega stana, 3. februarja. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 31. januarja naznanilo:

Na več mestih vzhodne fronte so nemške, italijanske, romunske in slovaške

Za to se borimo...

Zgoraj od leve: Takoj po prevzemu oblasti so bile po vsej nemški državi ustvarjene velike tovarniške naprave, ki so pripomogle, da se je odpravila brezposelnost. Državne tvornice Hermanna Göringa. — Z državnimi avtomobilskimi progami je bil ustvarjen edinstven primer nacionalsocialistične organizacijske in storilne moči. — Na novo napravljena kopališča in velikopotezno razpošiljanje otrok omogočajo tudi manj premožnim rojakom potrebni oddih. — Spodaj od leve: Nemški rojaki, potujoči v Afriko z NST »Kraft durch Freude« (»Veselite se okrepitve«) v Libiji. — Na potu do velikonemške države je tvorila prvi mejni kamen osvoboditev Rheinlanda. — Po vsej nemški državi ustvarjajo naselbine, v katerih dorašča nova generacija.

(Atlantic 3, Presse - Hoffmann 3, Zander-Multiplex, K.)

čete ob odvrčanju krajevnih sovražnikov napadov kakor tudi pri lastnih napadnih podvzetjih in podvzetjih udarnih čet prizadejale nasprotniku znova težke izgube. Pri tem je bilo uničenih 19 sovražnih oklopnjakov in razdejano večje število sovražnikovih bojnih postojank.

V prostoru severovzhodno od Kurška je protinapad nemških pehotnih in oklopnih čet pod vodstvom generalmajorja Breitha po večdnevni bojih imel popoln uspeh. Neka sovražna skupina sil, obstoječa iz več divizij in skupin oklopnjakov, ki je bila vdrila v nemške čete, je bila ob visokih sovražnikovih izgubah poražena in vržena nazaj proti vzhodu.

V morski krajini okrog Angleške so letala v okviru oboroženega opazovanja napadle neko vojaško napravo na vzhodni obali otoka in s krovnim orožjem napadala železniške cilje v severni Irski.

V severni Afriki opazovalna delovanja. V severni Kirenajki so nemške skupine bojnih letal, strmoglavcev in rušilcev razkropile zbrane avtomobile Britancev.

Napadi nemškega zračnega brodograja na letalska in mornariška oporišča na otoku Malti se nadaljujejo noč in dan z uspehom. Na državno ladjedelnico La Valetta smo metali razstrelne in zažigalne bombe.

Novi veliki uspehi naših podmornic na obali USA in Kanade

4.000 tonska ladja potopljena na angleški jugozapadni obali

Iz Führerjevega glavnega stana, 3. februarja. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 30. januarja naznanilo:

Na vzhodni fronti še traja bojno delovanje. Na otokih Färör in na škotski severozapadni obali so bojna letala bombardirala pristaniške naprave in preskrbovalne obrate. Na angleški jugozapadni obali je zračno brodograje potopilo neko trgovsko ladjo s 4.000 bnt.

Nemške podmornice so na severno ameriški obali potopile nadaljnjih 13 trgovskih ladij s skupno 74.000 bnt. — kakor je bilo že to javljeno v posebnem poročilu. Pri teh uspehih se je posebno odlikovala podmornica korvetnega kapitana Kalsa.

Kakor je bilo tudi že javljeno po posebnem poročilu, so v severni Afriki nemško italijanske čete zavzele Bengasi. Nemška bojna letala in strmoglavci so razpršili britanske kolone vozil pri Barce in vzhodno od Solluma kakor tudi v puščavi Kirenajke. Ob napadih iz zraka proti pristanišču v Tobruku so bili doseženi bombni zadetki na napravah nakladalšč in na postojankah letalskega obrambnega topništva.

Skupine bojnih letalcev so podnevi in ponoči metale bombe na letališča otoka Malte.

Usoda Singapura zapečaten

Japonski PK mož o svojih vtisih pred vratmi Singapura — Mulin osvojen Cesta v Burmo že zaprta

Tokio, 3. februarja. Ko so prve japonske sprednje čete vdrle v Johur Bharu, ni bilo nobenega človeka videti v deloma že gorečem mestu; tako izjavlja »Jomiuri Simbun« v nekem poročilu vrhovnega poveljstva. Vse kaže, da so se Angleži prenapeljeno umaknili, da uidejo nevarnosti priti v ujetništvo.

V navedenem poročilu se glasi potem dalje:

Na oni strani leži Singapur, morda en kilometer oddaljen od nas, toda ločen po ozki vodni poti. Od celine na otok preko mosta vodeča pot je na dveh mestih razdejan in kaže tudi drugačne sledove naglo umikajočega se nasprotnika.

Singapurske težke obrambne baterije so že začele s streljanjem, med tem ko so številni lastni bombniki neprestano krožili nad tem »smrti posvečenem mestu«. Z višine nepoškodovane sultanove palače v Johuru vidimo tam preko tik vojne luke številne požare, kot vojaki ne moremo odoleti vtisu, da je spričo velikanskih japonskih ojačanj zapečaten usoda Singapura.

V podučeni krogih opozarjajo na to, da praktično burmanske ceste ni več mogoče uporabljati za prevoz vojnega materiala za Čunking, ko so japonske čete zasedle Mulin, ki leži 250 km vzhodno od Ranguna. V nekem poročilu cesarskega glavnega stana nadalje povdarjajo, da morajo japonske čete v Burmi premagati istočasno žilav odpor Britancev in tropske nalive.

Radioporočilo iz Ranguna priznava, da so za časa izpraznitve Mulin v soboto britanske čete bile po obstreljevanju strojne in topništva ter vsled neprestanega bombardiranja ovirane v svojih operacijah in da so utrpeli težke izgube.

V nedeljo popoldne so imeli v Rangunu dvakrat zračno vzbuno. V ponedeljek zjutraj so japonske zračne bojne sile mesto zopet napadle.

Singapur je bil glasom tukaj došlih frontnih poročil v soboto in nedeljo izpostavljen štirim velenapadom japonskega

zračnega brodograja. Navzlic silnemu obrambnemu ognju so nastale ogromne škode na vojaških napravah. Zlasti je težko trpela vojna luka Seletar, kjer je bila, kakor že javljeno, potopljena 50.000 tonska plavalna ladjenica. Več municijskih skladišč je bilo zažganih. V jugovzhodnem kotu trdnjave na otoku ležeča močna trdnjava je dobila številne bombne zadetke. Ravno tako južno od Singapura ležeči otoki Bukum in Blakan Mati.

Glasom nekega frontnega poročila so imele v Pontianaku izkrcane japonske čete pri Sanggowu (na severozapadnem nizozemske mBorneu) težko bitko s 200 nizozemskimi in 300 indijskimi vojaki, ki so zbežali pustivši 300 mrtvih. Japonci so vplenili 3 tanke in oklopnjake, 12 lahkih havbic, 8 težkih kakor tudi 15 lahkih strojne in velike množice nadaljnjega vojnega materiala.

Oddelki japonskega zračnega brodograja, ki so pred tremi dnevi z največjim uspehom bombardirali letalsko pristanišče v Singapur, so glasom posebnega poročila japonskega časopisa »Tokio Niči Niči« na povratku bili napadeni od deset sovražnih lovcev tipa Hurikan. Šest sovražnih letal je bilo sestreljenih. Neka druga japonska formacija je sestrelila pet izmed devet nasprotnikov. Na nekem tretjem mestu je bil sestreljen nek stroj tipa Bufalo. Na japonski strani je šel samo en stroj v izgubo.

Japonski glavni stan je v nedeljo ob 19. uri japonskega časa naznanil, da so japonske pomorske zračne sile dne 30. januarja izvedle množestvene napade, med drugim tudi proti sovražnim letalskim oporiščem v Amboini na otoku Buru in na Koepang Timoru. V okolici jezera Bande je bilo sestreljenih sedem sovražnih letal in razdejane so bile vojaške naprave. Druga japonska pomorska letala so dne 30. januarja napadla nek sovražni konvoj v ožini Banka pred vzhodno obalo Sumatre in dosegla polne zadetke odnosno razdejala tri sovražne prevozne ladje s 8000, 6900 in 5000 bnt.

Führer je govoril nemškemu narodu

(Nadaljevanje s 1. strani.)

vdušeno pritrjevanje sledi njegovim besedam, da je vedno pripravljen nositi vsako odgovornost, da ne bo nikdar zopetnega leta 1918, dokler ima on vodstvo v rokah. Na koncu je govoril o vstopu Zedinjenih držav v vojno in o boju na vzhodu. Kar pove, potrjuje vedno znova, da vodi nemški narod to vojno na vseh frontah z isto odločnostjo, da je oborožen tako na zapadu kakor na vzhodu, v zraku, tako kakor na vodi, in da se vsako taktično umikanje izravna s novimi napadi in novo zmago. S ponosom se na tem mestu spomni storitev Generalobersta Rommela, čigar protitudarec je v Afriki Britance daleč vrgel nazaj, in mož na vzhodu, ki se sedaj v obrambnem boju ravno tako obnesejo kakor pri napadu. On, borec na fronti in v rovu iz svetovne vojne, ve, kakšne so skrbi in stiske frontnega vojaka, ki v snegu in ledu vzhodne zime brani domovino proti boljševizmu; iz vsake njegove besede izveni skrb za zadnjega nemškega mušketirja. Zahvala Führerja v imenu naroda velja vsem, najsi stojijo na fronti ali pa za njo z neskončnimi težavami obvladajo preskrbo. Kar neverjetne so storitve vseh teh. Na čelu jim je pa nemški pešec, ki je sedaj nepremagljiv, kakor je bil nenadkriljiv v napadalnih bojih poletja. Ni ga sovražnik pripravil do tega, da je obstal, ampak ledena zima vzhoda ga je prisilila v rove. Ta zima je bila največje upanje sovražnikovo in s hektombami krvi je to poskušal uresničiti. Ni mu uspelo. In za vojakom, ki jekleno drži fronto, stoji nemški narod, ki doumeva težo službe na vzhodu. S tem se Führer dotakne zbiranja volnenih reči in njegova hvala velja celemu nemškemu narodu, ki je z enodušnostjo, kateri ni para, s svojimi darovi pomagal vojakom, ki se borijo tam zunaj. Najhujše pa je, to lahko Führer zagotavlja, danes za nami. Še nekaj pičlih tednov, in spomlad bo razbila ledeni oklop, v katerega je sedaj vkovana fronta. Takrat se bo pa dvignila vojska k novim dejanjem in novim zmagam. Naloga domovine pa je, da izroči vojski orožje za boj. Domovina mora napeti vse sile, še bolj kakor doslej, in da s svoje strani prispeva k zmagi, nečutenim uspehom vojakov tam zunaj, postavi na stran nečuten storitev v ustvarjanju. Takrat se bo, pa najsi traja boj kakoršni koli dobo, končna zmaga držala naših zastav, zmaga, ki ne reši le nemškega naroda, ampak celo Evropo pred strašno nevarnostjo boljševizma. V viharju navdušenja so zatonele zadnje besede Führerja. Kar so vsi občutili, je on izgovoril, in z bučnimi Sieg Heil vzkliki so se mu zahvalili desetisoči, ki so mogli skupno doživeti to manifestacijo. Pesmi Deutschland, Deutschland über alles in Horst-Wesselova pesem sta znova potrdili njihovo obljubo, da se hočejo izkazati vredne fronte in z vsemi močmi delati za zmago.

PEVKINJA

NOVELA • SPISAL WILHEM HAUFF

»Ob tem prorokovanju sta se on in moj oči razhotala. Na moj petnajsti rojstni dan je rekel moj oči k meni: »Čuj, Pepca, ti nimaš nič, nisi nič. Jaz ti ne dam ničesar, pa tudi nočem ničesar od tebe, imam tudi čisto dovolj z mojimi tremi ostalimi razposajenci; Krista (moja sestra) bo sedaj namesto tebe čudovito dete. Kar imaš, nekaj malega petja, imaš od mene, s tem se boš prilepila. Sicer te pa hoče stric v Parizu iz milosti vzeti v svojo hišo.« — »Stric v Parizu?«, sem presenečena vzkliknila; dotlej namreč o kakšnem stricu nisem vedela ničesar. »Da, stric v Parizu«, je odgovoril, »vsak dan lahko pride.«

»Lahko si mislite, kako me je to razveselilo; tri leta so že minila od takrat, toda onih ur se še danes tako živo spominjam, kakor da so bile včeraj. Sreča, da pridem iz oči moje hiše, sreča, da imam strica, ki se me usmili, sreča, da pridem v Pariz, ki sem si ga predstavljala kot sedež lepote in blaženosti, — bila sem omamljena od tolikšne sreče in vsakokrat, kadar se je peljal kak voz mimo, sem pogledala ven, ali ni prišel stric po mene, da me odvede v svoje kraljevstvo. Končno se je le pripeljal nek večer nek voz pred našo hišo. »To je tvoj stric!« je zaklical oči; tekla sem dol, razprostrla roke po mojem rešilec — grozovita zmeta! Bil je mož s petfrankovskimi kovanci.

»V onih trenutkih sem bila skoraj brez zavesti; vendar nikoli ne pozabim zlodejevega veselja, ki mu je zablistalo iz njegovih sivih oči, ko me je našel visoko vzraslo; še vedno mi zveni v ušesih njegov krehav glas: »Sedaj si prava, golobičica moja; zdaj te hočem uvesti v veliki svet.« Z eno roko me je prijel, z drugo je pa vrgel veliko mošnjo na mizo; mošnja se je odprla, bleščeč dež srebrnjakov in zlatnikov se je kotil na tla; moji trije bratje in sestre in oči so radostno vzklikovali, drčali na tleh okoli in pobirali komade, — bila je — kupnina za mene.«

»Ze naslednjega dne sva odpotovala v Pariz. Mršavi mož — nisem ga mogla nazivati strica — mi je neprenehoma pripovedoval, kako znamenita bom v njegovih salonih. Nisem se mogla veseliti; neka tesnoba, neka nerazjasnjena bojazen sta stopili na mesto mojega veselja, moje sreče. Voz se je ustavil pred neko veliko, razsvetljeno hišo, bila sva v Parizu. Deset do dvanaest lepih, prelepih deklet je prisakljalo po stopnicah dol nama nasproti. Objemale so me in poljubovale ter me nazivale sestro Josipino; vprašala sem mršavega: »Ali so to Vaše hčerke, gospod?« — »oui, ce sont des filles!« (Da, to so hčerke!), je vzkliknil smeje in dekleta in številni posli so pritrjevali s surovim bučnim smehom.

»Lepe obleke, sijajne sobe so me razvedrile. Naslednjega dne so me krasno oblekli in uvedli v salon. Onih dvanaest deklet je čim najbolj nališpanih sedelo ob igralnih mizah, na blazinjakih, pri kla-

virju. Zabavala so se zelo živo z mladimi in starejšimi gospodi. Ko sem vstopila, so se vsi vzdignili, mi prišli nasproti in me ogledovali. Gospodar hiše me je peljal h klavirju, morala sem peti; vsi so me pohvalili. Pričeli so se z menoj pomenkovati; moji neomikani, napol italijanski izrazi so se smatrali za naivnost; občudovali so me, še danes me je sram ob spominu na besede, s katerimi so mi to povedali. Tako je minilo nekaj krasnih in veselih dni. Zivela sem brez boječnosti, lahko bi bila živila zadovoljno, ako ne bi bila čutila velikega neugodja, skoroda tesnobe v tej hiši, v tej družbi; v moji naivni nedolžnosti sem bila uverjena, da je veliki svet pač takšen in da se pač moram vdati v njegove šege. Vendar je nekaj vzbudilo mojo pozornost. Ko sem nekega dne slučajno šla mimo stopnic, sem videla, da so spodje, ki so nas obiskali, vratarju dali denar in za to prejeli modre ali rdeče karte in te zopet izročili stražarju pred salonom. Nek mlad gizdal in, ki je prišel mimo mene, mi je z nežnimi pogledi kazal tako rdečo karto; še danes ne vem, zakaj me je radi tega obilila rdečica. Toda poslušajte dalje, kaj se je kmalu pripetilo!

»Poglejte, ljubi doktor, tukaj imam mal, neznamen papir. Temu se imam zahvaliti za mojo rešitev. Našla sem ga neko jutro pod kruhom mojega zajtrka. Ne vem, od katere dobre roke je prišel; toda Bog naj plača duši, ki se je mene usmili. Na listku je stalo:

»Mademoiselle!«

»Hiša, v kateri stanujete, je hotimilej

dame, ki jih vidite okrog sebe, so hotiljivke. Ali smo se zmotili glede Josipine? Mar si bo hotela iskrico sreče odkupiti z dolgim kesom?»

»Preveč je bilo te strašne svetlobe, ki me je skoraj docela oslepila; skoraj preveč iznenada mi je raztrgala moje čisto srce in sanje o mojem brezskrbnem, srečnem položaju. Kaj mi je bilo storiti? V mojem življenju se nisem bila navadila, da bi se odločila. Gospodar te hiše se mi je zdel kakor strašanski čarovnik, ki ume čitati vse moje misli in že v tem trenutku ve, kaj sem zvedela. In vendar sem hotela rajši umreti, kakor se le še trenutek pomuditi v tej hiši.«

»Nasproti našega stanovanja sem včasih slišala neko deklico govoriti italijanski; nisem je poznala — toda ali sem sploh koga poznala v tem groznem mestu? Ti domači glasovi so mi vzbujali zaupanje; k njej sem hotela pobeogniti, na kolenih sem jo hotela poprositi, naj me reši.«

»Bila je sedma ura zjutraj; držala sem se domačih navad, vedno sem zgodaj vstajala in takoj na to zajtrkovala, in to me je rešilo. Ob tem času je še vse spalo, celo večji del uslužbenstva. Bati se je bilo le vratarja. Toda — kako bi mogel misliti, da hoče kdo pobeogniti iz tega svetlišča lepote? Tvegala sem; ogrnila sem si črn, neznamen plašč in hitela po stopnicah dol; kolena so se mi šibila, ko sem šla mimo vratarjeve lože; trije koraki, in bila sem prosta.

(Dalje prihodnjik.)

Taka je karta za kadilce!

M

Nicht übertragbar!

L-Wirtschaftsamt

Abteilung für die Ernährung

Kontrollkarte

für den

Einkauf von Tabakwaren

Inhaber:

Ver. und Datum:

Wohnort:

Stempel des Wirtschaftsamtes

18	7	27	16	5	22	11
17	6	26	15	4	21	10
16	5	25	14	3	20	9
15	4	24	13	2	19	8
14	3	23	12	1	18	7
13	2	22	11	28	17	6
12	1	21	10	27	16	5
31	20	9	26	15	4	
30	19	8	25	14	3	
29	18	7	24	13	2	

Izdana bo za moške predlagatelje nad 18 let in za ženske predlagateljice nad 25 let. Sprednja in notranja stran karte za kadilce »M« za moške. Izdaja teh državnih kart za kadilce odnosno kontrolnih kart za nakup se bo vršila do 15. februarja 1942. (Atlantic, Zander-Multiplex-K.)

Poveljnik podmornice
Korvettenkapitän Zapp,

ki se je, kakor je bilo javljeno v posebnem poročilu, s svojo podmornico posebno udeležil vnovične potopitve nadaljnjih 12 trgovskih ladij s skupno 103.000 brt. na severno ameriški in kanadski obali. (Presse - Hoffmann, Zander-Multiplex-K.)

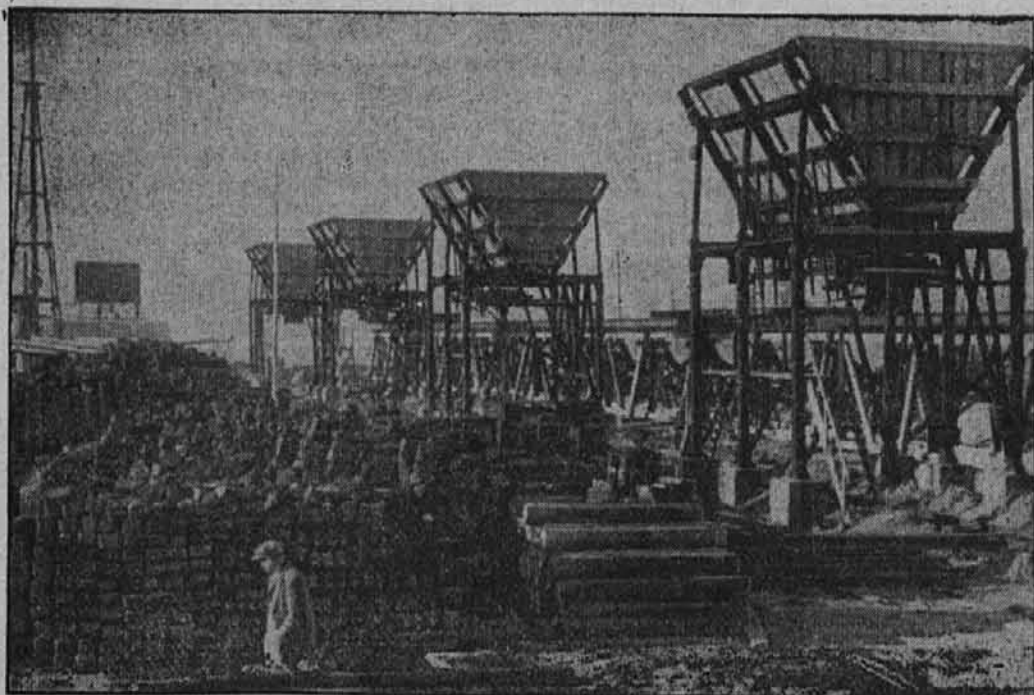

Nevidni strelci čistijo po-
krajino od sovjetskih četnikov

Zavzhodno fronto

sestavljajo dolge kolone »panje« (ruskih kmečkih) sani, ki dovažajo nove pošiljke naprej na nemško fronto. (PK. Aufnahme: Kriegsberichter Haller, PBZ. Z.)

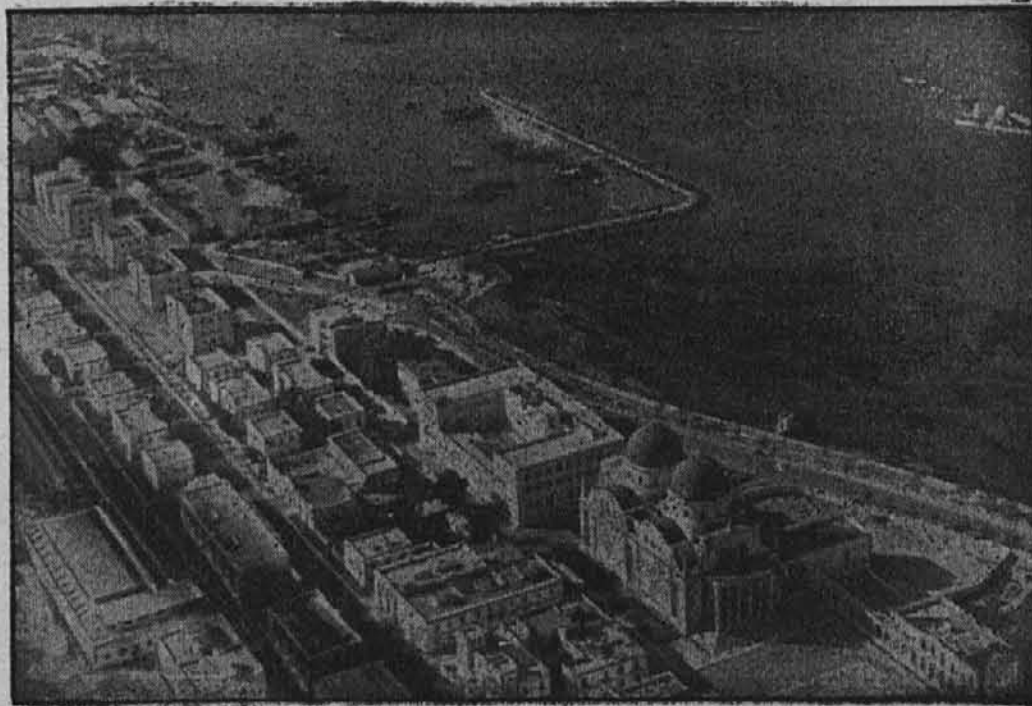
V neki francoski lukii ob Kanalu

Motilanski lijak so pripravili za polnitev in razdelitev gotove ameriške hrane

Idila v Afriki

Tudi pri pustinskem studencu v Libijski puščavi se ne manjka potrebno potrebnih nemških vodnih posod. (PK. Aufnahme: Kriegsberichter Krempel, HH., Z.)

Mesto Bengasi zopet osvojeno

Kakor je objavilo vrhovno poveljstvo oborožene sile, so nemške in italijanske čete v četrtek zjutraj zavzele Bengasi (PK. Aufnahme: Kriegsberichter Billhardt, PBZ., Z.)

Neko skladišče gonilne snovi na vzhodni fronti

V nekem gozdiču so, nevidni zaradi snega, zloženi sodčki z njihovo dragoceno vsebino.

Japonski učenci pozdravljajo
svoje rešitelje

Učenci neke japonske šole v kraju, zasedenem po Japoncih, pozdravljajo vojahe. (Atlantic, Zander-Multiplex-K.)

Trda služba v snežnem viharju
Ledeni veter piha čez poljane sovjetske
upije in obšipava straže v rovu z ledem in
snegom.

Gospodarstvo

Gospodarstvo Oceanije

Z zavojevanjem Guama, Wake in še nekaterih otokov v Bismarckovem otočju in z bombardiranjem nadaljnjih pacifiških otokov je posunek japonskih mornariških in zračnih bojnih sil posegel v »Oceanijo«. Pod to označbo se podvaja celota več tisoč otokov na južnem Velikem oceanu, ki se raztegajo od Nove Guineje na zahodu do havajskih in Osterskih otokov na vzhodu. Njih skupna površina na kopnem znaša 1.26 milijonov kvadratnih kilometrov; od teh pa odpade 785.000 km² na samo Novo Gvinejo, drugi največji otok sveta. Najbolj znana otočja so izmed prejšnje nemške kolonialne posesti karolinski, marianski in maršalski otoki, Gilbertovi, Salomonski in Fidži otoki ter Nova Kaledonija. To oceansko otočje ni le strateško-nega in velikega prometnega pomena, ker so otoki neobhodno potrebni za premaganje ogromnih razdalj Velikega oceana kot postaje za ladje, premog, olje, kabel in radio, ampak je v zadnjih desetletjih tudi pridobil na gospodarskem pomenu. Na agrarskem polju je glavna vrednost Oceanije v pridobitvi kope in v nasadih kakava, kave, sladkornega trsta, ananasov, banan in kavčuka. Že na Novi Gvineji sami je približno 0.5 milijonov ha zasajenih z kokosovimi palmami, na Fidži otokih jih je 53.000 ha, na drugih otokih Oceanije 70.000 ha. Poleg Nizozemske Indije in Filipinov stoji Oceanija glede izvoza izdelkov iz kope in kokosovega oreha na tretjem mestu sveta. Izvoz kope iz Oceanije je znašal v zadnjih letih okroglo 225.000 ton, od katerih je skoro 80.000 ton odpadlo na Novo Gvinejo, 30.000 ton na Fidži-otoko in 23.000 ton na Salomonske otoke. Izvoz se je vršil večinoma na Angleško. Ko so angleške in ameriške tvornice margarine in umetne jedilne masti morale izknjižiti že dovoze kope iz Insulinde in iz Filipinskih otokov, se bodo sedaj kmalu morale odreči tudi kopri iz Oceanije. Med drugimi oljnatimi sadeži pridobivajo na Oceaniji v manjšem obsegu tudi semena bombaža in lanu ter ašantiorehov. Znatno je na nekaterih otokih tudi nasad sladkorjeve trstike. Največji proizvajalec sladkorjeve trstike je Havaj z 821.000 tonami. Fidži-otoki proizvajajo nekako 12.000 ton. Med rudarskimi proizvodi stoje na prvem mestu naravni fosfati. V Oceaniji pridobivajo okroglo 1.5 milijonov ton, torej okroglo 10% skupne svetovne fosfatne proizvodnje. Največji pridelek daje z 855.000 tonami otok Nauru, ki je spadal prej k nemški kolonialni posesti in ki ga danes upravljajo Angleži; 304.000 ton dajejo Gilbertovi in Ellice - otoki, 162.000 ton Christmasovi otoki in nad 100.000 ton Palau otoki. Za rudarske svrhe je najbolj preiskana Nova Kaledonija, kjer pridobivajo letno okrog 48.000 ton kromove rude in 7.000 niklja. Druge otoke še le malo raziskali. Na Novi Gvineji sta dokazana kameno olje in baker. Tam pridobivajo letno tudi nekako 7.000 kg. zlata in nekaj osmium-iridija.

Podpore za državne uradnike, invalide in begunce v Srbiji

Srbski ministrski svet je, kakor poročajo iz Zagreba, sklenil, da se bo vsem državnim uradnikom, upokojencem, invalidom in beguncem, ki so bili v državni službi, izplačala enkratna podpora v višini 800 do 1200 dinarjev po tem, kakor je kdo sam, oženjen ali rodbinski oče. To velja le za plače izpod 6.000 din in za take, ki sicer nimajo nobenega premoženja ali nobenega postranskega zaslužka.

Male gospodarske novice

Nove takse za uvoz v Zagrebu. Da se doseže ravnesje v novem mestnem proračunu v visokosti 507 milijonov kun je storjeno več ukrepov; med drugim je povišana postavka »uvozne takse« za 100%, in sicer z veljavnostjo od 1. januarja 1942. One industrije pa, ki uvažajo surovine ali polizdelke v svrhu nadaljnje obdelave, uživajo popust 50% od povišanih taks, ako vsota, ki bi jo morali plačati iz tega naslova presega 40.000 kun.

Problem pridelovanja bombaža na Hrvaškem. Hrvaški tisk se peča z vprašanjem pridelovanja bombaža. Klimatične prilike na jugu Dalmacije in v Hercegovini so podobne onim v Bolgariji in Grčiji, kjer je pridelovanje bombaža že precej razvito. Lahko bi se tudi bombaž nasadil tam, kjer

je bil v pretečenem letu nasajen tobak, ker bi se obdelovanje obeh rastlin prav lahko menjavalo. Zato so mnenja, da bodo nekatere poskusne nasade bombaža izvršili že v bodoči spomladi.

Ustanovitev hrvaškega instituta za agrarno politiko. V področju kmetijskega ministristva bo v kratkem ustanovljen posebni institut za agrarno politiko, ki bo ministristvu predlagal predloge o vodstvu gospodarske politike; nadaljeval bo tako večletno uspešno delovanje »Gospodarske sloge«.

Zavarovanje potnikov na hrvaških železnicah. Hrvaško prometno ministristvo je z zavarovalno družbo »Dunav« sklenilo dogovor, o zavarovanju potnikov na hrvaških železnicah. Najnižja premija znaša 25.000 kun, vendar se na zahtevo ta znesek lahko poviša na 250.000 kun. Prispevek, ki ga ima plačati zavarovani, se ravna po cenji vozne karte in znaša eno do dve kuni. Tudi prtljaga in hranjeni predmeti se lahko zavarujejo.

Hrvaška razpolaga z 11.000 vagoni. Na neodvisno hrvaško državo je odpadlo 38.5 odstotka normalnotirnih železniških prog prejšnje Jugoslavije. Pri pogajanjih v je-

Nemško pravo o davku na poslovni promet

Povračila

Da pospeši izvoz predmetov, oprošča zakon o davku na poslovni promet izvozne dobave tega davka. Poleg tega pa se še na podlagi § 16. UStG (§§ 66. do 76. UStDB) odpiše davek za izvozno blago

1. za tuzemski, izvozu predidoci promet blaga ali za predidoci uvoz in

2. za tuzemske predhodne dobave sestavnih delov, pripadajočih potrebščin in pomožnih tvarin blaga ali njih uvoz.

Odpis se izvrši potom povračila davka na poslovni promet upravičencu v dveh oblikah: potom povračila izvoznemu trgovcu (k 1) in povračila za izvoz (k 2).

Področje uporabe povračil se ne krije z davčno prostostjo za dobove izvoza. Davka proste so v inozemstvu namenjene davku podvržene dobave zaradi izpolnitve kakšnega pravnega opravila kakšnim inozemskim odjemalcem. Povračila pa ne obsegajo le teh izvoznih dobav, ampak tudi prenašanje in pošiljanje predmetov v svrhu obrtne uporabe v podjetju onega, ki je upravičen zahtevati povračilo.

Upravičen do povračila je le podjetnik po smislu zakona o davku na poslovni promet; pri tem je vseeno, kakšen državljan je upravičenec in kje prebiva in stanuje.

Povračilo izvoznemu trgovcu

Da se izravna davek na poslovni promet, ali davek od poravnave se dovoljuje po predlogu, ako so dani gotovi predpogoji povračila izvoznemu trgovcu v vsakem tukaj navedenem primeru:

1. ako predlagatelj stori izvozno blago; 2. ako predlagatelj iz svojega podjetja prenese kak predmet v inozemstvo v svrhu obrtne uporabe. Prenašanje je izvoz predmetov potom prevažanja ali pošiljanja, ki mu ni temelj kakšno pravno opravilo;

3. Če dobavitelj predlagatelja ali po naročilu dobavitelja kakšna tretja oseba n. pr. pri vrstnem poslu) pošlje kak predmet v inozemstvo v svrhu obrtne uporabe, da predlagatelj z njim razpolaga v svojem podjetju. Dobavitelj sam ali po njegovem naročilu tretja oseba v tem primeru ne izvršujeta nobene izvozne dobave v smislu § 22. UStDB, ker je pravni posel sklenjen s tuzemcem, in zato nimata pravico do povračila.

Kot obrtno uporabo navajajo UStDB zlasti prenašanje že kupljenega predmeta, prenašanje ali pošiljanje v svrhu prodaje (n. pr. v kakšno skladišče, ki ga ima predlagatelj v inozemstvu pri kakšni podružnici, kakšnem špediterju ali kakšnem inozemskem obratu predlagatelja za inozemski trg, v svrhu uporabe ali potrošnje v takem obratu (n. pr. stroje za orodja, v svrhu vzidanja v kakšno celotno napravo v inozemstvu. Za obrtno uporabo pa ni smatrati, ako se izvrši izvoz v namenu zopetnega uvoza v svrhu pošiljanja, vskladiščenja ali požlahtnitve (n. pr. pri predmetih kakšne razstave, ambalaži, vzorcih, popotnem blagu), ali kadar so bili v inozemstvo vrnjeni predmeti, ki so bili v te svrhe prej vloženi v tuzemstvo z namenom zopetnega izvoza.

Davek na poslovni promet se za zgoraj navedena primera, v katerih je dopustno

seni 1941. leta so bili Hrvaški priznani 4% celokupnega parka lokomotiv in 37.5% jugoslovanskega parka vagonov. Poznejše poprave, ki so predvidene, tega izida ne bodo bistveno spremenile. Po najnovejših podatkih razpolaga Hrvaška tačas z 11.102 železniškimi vagoni.

Presprbovalni prispevki za Francijo iz francoskih afriških kolonij. Po pisanju lista »Journal« je dobila Francija iz svojih kolonij v Afriki v času med 1. novembrom 1940 in 15. oktobrom 1941 iz francoske severne Afrike 20.000 konj, 13.000 mul, 30.000 živih ovac, 80.000 zaklanih kostrunov, 1.723.000 centov žita, 1.048.000 centov sočivja, 100.000 centov jaje, 230.000 centov sušenega sočivja in 7.600.000 hektolitrov vina. V istem času je francoska zahodna Afrika izredno dobavila Franciji in sicer: 32.000 ton kave, 45.000 ton kakava, 7300 ton olivnega olja in 128.000 ton orehovega olja.

Pridelovanje oliv ter izdelovanje olivnega olja so v Grčiji stavili pod državno kontrolo. Vse zaloge olivnega olja se je pa popisalo in vzelo v evidenco.

Hrvaška bo modernizirala tovarno tobaka v Mostaru. Vse strojne naprave, ki tečejo že nad 60 let, se bo zamenjalo z novimi. Kredit je na razpolago.

povračilo, povračuje, ako so dane sledeče predpostavke:

1. predlagatelj je moral pridobiti predmet v inozemstvu, to se pravi, do povračila izvoznemu trgovcu je opravičen le trgovec (veletrgovec in trgovec na drobno), ne pa tudi proizvajalec. Dobava predlagatelju je morala biti davku podvržena. Razen tega se to povračilo dovoli tudi takrat, če je bila dobava davka prosta po § 23. odstavek 2. štev. 2 do 6, 8 in 9 b (veletrgovčeve dobave premoga, šote, gnojil, surovega olja, oljnatih proizvodov, moke, trgane moke, otrobov, železa in jekla), ako predlagatelj ni inozemski odjemalec;

2. predlagatelj ni smel v tujemstvu predmeta obdelati ali predelati ali le na način, ki je posebej dopusten po § 68 UStDB;

3. prej navedeni predpostavki, obstoj postopka, ki dopušča povračilo, kakor tudi način in visokost osnov, potrebnih za preračun povračila, morata biti dokazani po knjigah.

Ako je predlagatelj blago uvozil, se mu poravnalni davek povrne, ako so dani sledeči predpogoji:

1. uvoz je moral biti podvržen davku na poslovni promet in dokazati se mora, da je ta tudi bil plačan;

2. predmet ni smel biti obdelan ali predelan ali le v toliko, kakor to posebej dopušča § 68. UStDB;

3. predlagatelj mora ti predpostavki, obstoj postopka, ki dopušča povračilo in način ter višino osnove za odmero povračila dokazati po knjigah.

Ako predlagatelj blaga ni pridobil od kakšnega tuzemskega proizvajalca, ampak od kakšnega uvoznega trgovca, se mu pod zgoraj navedenimi predpostavkami povrne davek na poslovni promet in poravnalni davek.

Povračilo znaša pri žitu, moki, na debelo zmlatem žitu in otrobih žita ali pecivu, ki je iz njih napravljeno, 1%, pri vseh drugih predmetih 2% od 92% sprejete ali dogovorjene odmene franko nemško carinsko mejo, to je kupnine prištevis morebitne datjave tretjih (n. pr. dodatna izvozna povračila Reicha), všteti stroške za pošiljatev in zavarovanje do carinske meje in po odbitku postranskih stroškov onstran carinske meje (n. pr. tuzemske izvozne carine, stroškov pošiljatev in zavarovanja od meje, inozemske carine in uvoznih davkov).

Ako izvozeno blago za časa, ko se stavi predlog na povračilo, še ni prodano, znaša postavka povračila 1% oz. 2% od polne kupnine franko nemško carinsko mejo, ali ob predhodni neškodljivosti (dopustni) predelavi 1% od 2% od cele veletrgovinske vrednosti v času in na kraju pošiljatev v inozemstvo, po okolnostih, inozemske carinske vrednosti. Postavki za povračilo ostanejo isti tudi takrat, če je bila predhodna dobava podvržena zvišanemu ali znižanemu davčnemu postavku. Inozemske valute se morajo preračunati po povprečnem tečaju, ki ga vsak mesec določi državni minister za finance. Ako stavi podjetnik svoje predloge po sprejetih odmenah, je merodajen povprečni tečaj onega meseca, ko je bila prejeta odmena. Pri predlogih na podlagi dogovor-

jene odmene je pa merodajen mesec izvora. Poznejše izpremembe tečaja se ne upoštevajo. Preračun po dnevnem tečaju bančnega obračunavanja je dopusten le s posebnim pristankom finančnega urada.

Poravnalni davek se povračuje v višini dejansko plačanih zneskov, ako se pa ti ne morejo dokazati, pa v višini polovice povračila za davek na poslovni promet.

Povračilo za izvoz

Postopek za dovoljenje povračila za izvoz je isti kakor pri povračilu izvoznemu trgovcu. Vendar se dovoljuje to povračilo le pod sledečimi predpostavkami

1. predmeti izvoza ne smejo biti niti žlahtne kovine, niti denar, niti bankovci, vrednostni papirji ali vrednostni znaki; 2. dobava predmeta predlagatelju ni smela biti kot izvozna dobava davka prosta; 3. ne sme biti zgolj prevoz v tuzemstvo; 4. obstoj postopka, ki dopušča povračilo, in način ter višina osnove za odmero morajo biti dokazane po knjigah.

Ako so dani vsi predpogoji, se dovoli povračilo za izvoz in povračilo izvoznemu trgovcu. Povračilo izvoznemu trgovcu po izključuje povračilo za izvoz, ako je prva dovoljena po posebej dopuščeni obdelavi ali predelavi ali ako obstoji povračilo izvoznemu trgovcu iz povračila za poravnalni davek.

Osnova za preračun je ista kakor pri povračilu izvoznemu trgovcu. Brez ozira na dejansko predhodno davčno obremenbo znaša povračilo za izvoz 0,5% od cele osnove za preračun.

Povračilo za izvoz in izvoznemu trgovcu se dovoljuje samo po predlogu, stavljenem na uradnem obrazcu tekom prekluzivnega roba 6 mesecev po koncu vsakega koledarskega četrtletja, ali, kadar finančni urad predlagatelju dovoli, da si kot dobo povračila izbere koledarski mesec, po koncu tega meseca. Tudi izpremembe in izpolnitve so dopustne le tekom tega roka. Neodvisno od načina obdavčbe, ki velja za predlagatelja pri davku na poslovni promet, lahko ta stavi svoje predloge po izbiri na podlagi sprejetih ali dogovorjenih odmen; enkrat izbran način povračila pa sme spremeniti samo s pristankom finančnega urada.

Predlog se mora staviti:

1. v primeru povračila na podlagi odmene: za izvoze, opravljene v pretečenem razdobju povračila, ali pri predlogih na podlagi resničnih dogodkov, za dogovorjene odmene;

2. pri povračilu na podlagi kupnine ali vrednosti: za kupnine ali vrednosti izvoznega blaga, ki je bilo v pretečenem razdobju povračila prenešeno ali poslano v inozemstvo.

Preprečite zmrzovanje krompirja. Stedljivo gospodarjenje s krompirjem, ki je zelo važno prehranjevalno sredstvo ljudstva, je letos še prav posebne važnosti. Šrambe in kleti se morajo držati v redu in vestno kontrolirati. V krompirjevi kleti ne sme temperatura na noben način pasti pod +2 stopinje celzija. Če bi se pa le pripetilo, da imamo nekoliko namrznjen krompir — saj se takega tudi lahko dobi pri nakupu — je isti pri pravilnem postopanju popolnoma užiten. Namrznjen krompir na noben način ne sme ostati v toplem prostoru, ker bi se preveč hitro stall. Talitev takega krompirja je treba izvršiti s hladno vodo. Pri tem je vzeti količino krompirja, ki se jo misli kuhati in jo dati 24 ur v hladno vodo, kateri je dodati nekoliko kisa ali pa soli. Na ta način raztaljen namrznjen krompir je potem kot jedilni krompir užiten. Priporoča se pa, da se takega krompirja pripravljajo kolikor je mogoče začinjena jedila ali ostre omake, da se prikrije slaček okus, ki se ga ne more vedno preprečiti.

Nebotičnik se sell

Nek nebotičnik s 25 timi nadstropji so v Buenos Airesu prenesli od njegovega prvotnega stojišča na drugo stojišče v isti ulici. V to svrhu so ogromno stavbo posadili na valjarje in jo počasi premikali naprej, od začetka s hitrostjo onega metra na dan, ki so jo pa pozneje povišali na dva metra. Po 60tih metrih je bila ta pustolovska selitev končana, toda tudi za časa tega potovanja je nebotičnik služil ljudem v hiši kot stanovanje.

Zimmer-, Fenster- und Fieberthermometer
Dipl. Optiker C. Kronfuß
Münchener, Bahnhofstraße 18

Narodno politična naloga Kärntna v Oberkrainu

Gauleiter dr. Rainer je govoril na prvem zborovanju strankinih borcev v novem letu

V vrsti zborovanj, ki so bila prirejena povodom povratka dneva narodnega podviga, je govoril Gauleiter dr. Friedrich Rainer na velikem manifestacijskem zborovanju v Klagenfurtu. Mnogoštevilni zborovalci so veliko zborovalno dvorano napolnili do zadnjega kotu in govor Gauleiterja ponovno prekinili z odobravanjem. V tem govoru je Gauleiter govoril o vzorni požrtvovalnosti Kärntnerjev, ki se je na novo pokazala pri nabiranju volnenih in zimskih reči. Kärnten mora, tako je povdaril Gauleiter, postati dežela največjih storitev. Stranka bo vsakemu rojaku z nasveti in dejanjem pomagala. Gauleiter je nato prešel na gospodarski položaj in je ugotovil, da je zaradi ureditve protirošnje prehrana nemškega naroda tudi v tretjem letu zagotovljena. Nato je Gauleiter pokazal pota za odpravo stanovanjskega vprašanja v Kärntnu in potem prešel na naloge dežele kot dežele tujskega prometa in oddiha. H koncu je Gauleiter ob radostnem vzklikanju poslušalcev sporočil Führerjeve pozdrave. Zelo pomembna so bila izvajanja Gauleiterja v Oberkrainu.

Najlepšo nalogo ima Kärnten, tako je ugotovil Gauleiter dr. Rainer, izpolniti v tej vojni s tem, da pridruži nova ozemlja, na eni strani Mießtal in Seeland kot stara ozemlja Kärntna, ki tudi med 20-letno tujo vlado nista izgubila svojega značaja kot dela Kärntna, kar sta tudi že večkrat dokazala, na drugi strani Oberkrain, kot deželo stare nemške kulture. Prebivalstvo Oberkraina ima kulturo, ki je sorodna z ono Kärntna. To dokazujejo lične kmetije in visoko razvita obrt. Da se tudi pozitivno priznava za nemško država, je ravno kar dokazala z izidom nabiranja volnenih in zimskih reči. Ako se na tem ozemlju nahajajo še nekatera ognjišča nemira, bodo ta prej ali slej izginila, da se bo prebivalstvo, ki je voljno da sodeluje pri izgraditvi, lahko nemoteno stavilo v službo nemškega naroda. Izpolnitev te zahteve je stvar v službo poslanih moči, ki imajo tukaj izpolniti veliko narodno politično delo. Njim se na tem mestu zahvaljuje za požrtvovalno izvrševanje službe. Najboljše nemške moči bodo prišle v to ozemlje in bodo s svojimi rodbinami tvorile stavbene kamne nemštva. Kdor bi hotel le zaslužiti, ne sme iti tja, ampak mora ostati v etapi, kajti Oberkrain je dežela borbe in dela ter zahteva izkoriščanje vseh telesnih in duševnih sil. S pridružitvijo tega ozemlja je Kärntnu narasla velika naloga, da stavi za tako delo pravne ljudi na razpolago.

3x domovine

Assling. (Žene delajo za vojake na fronti. Že dva tedna dela 30 žen iz Asslinga vsak popoldan v šivalni sobi kraja, da spravi došle darove zbirki volnenih reči v dobro stanje. Kreisfrauenschaftsleiterin Goritschnig se je ob priliki obiska šivalne sobe prepričala o nemurni marljivosti žen Asslinga.

St. Veit a. Save. (Apel NSŽenstva.) Dne 29. januarja se je za Frauengruppe NSDAP vršil apel. Po razgovoru o tekočem delu je Frauengruppenführerin Klara Treo priobčila, da se bo kmalu vršil kuharski tečaj v Ortsgruppe. Novo imenovani Ortsgruppenleiter Pg. Friderik Lixtl je pri tej priliki dal navodila za nadaljnje delo.

Assling. (Napad na žensko.) Pred kratkim je vdovelo kmetico Klinarjevo pri njenem gospodarskem poslopu v Hohentalu napadel nek neznani moški in jo težko poškodoval. Neznane je ženo večkrat vrgel proti nekemu lesenemu stebru, vsled česar ji je bil zlomljen levi lakot in je dobila še nadaljnje poškodbe na glavi. Obžalovanja vredna žena je bila sprejeta v bolnišnico v Asslingu.

Veldes. (Neznani mrlji.) Dne 19. novembra 1941. je pri St. Veitu an der Save nek neznanec z revolverjskim strelom izvršil samomor. Ta mož je 30 do 35 let star, močan, je imel črnoplave lase, svetloplave na kratko pristrižene brke, ovalen, blede obraz z naprej stoječo ličnico, sive oči in zdrave zobe. Nosil je rujav suknjeni klobuk, črnosivi suknjeni površnik z vzorcem ribje koščice, temno modro obleko z dolgi mi hlačami, temnomoder volneni pulover, modrosivo progasto in belo modro karirano srajco, rumene (molino) spodnje hlače, črno kravato z belimi vzorci, sive kratke

nogavice iz bombaževine in črne nizke čevlje. Namenu koristni podatki, ki bi mogli pripomoči, da se dožene istovetnost neznanca, naj se javijo poveljniku varnostne policije SD (kriminalne policije) v Veldesu ali pri vsaki drugi orožniški stanici.

Reifen bei Veldes. (Pod nemškim vodstvom.) Führerjevemu pozivu glede nabiranja toplih zimskih reči za naše

Oberkrain je praznoval 30. januar

Prenapolnjene zborovalne dvorane na predvečer v krainburškem okraju

V četrtek se je v St. Veit an der Save vršilo prvo javno zborovanje krajevne skupine St. Veit an der Save narodno socialistične nemške delavske skupine (Ortsgruppe NSDAP). Zborovalni prostori so bili jako okusno okrašeni. Sturmführer Reichmann je pozdravil govornika; kot tak je nastopil Kreisleiter Kuss, ki je podal jasno sliko o sedanjem političnem položaju in obrisal izgraditveno delo stranke NSDAP, ki je že izvršeno in ki se ima še opraviti. Njegove besede so bile sprejete z navdušenim odobravanjem. Za vodjo krajevne skupine imenovani Oberwachmeister Pg. Lixl je mogel Kreisleiterju dati poročilo, da so prebivalci v St. Veitu an der Save pri zadnjem pobiranju za zimsko pomoč pokazali prav posebno radodarnost. St. Veit je dosegel drugo mesto. Kreisleiter je nato izvajal, da je v tem dokaz, kako močno je že zaupanje prebivalstva do stranke. Potem je še pojasnjeval pomen in smoter pobiranja za zimsko pomoč. Ko se je na kratko dotaknil krajevnih dogodkov in njih zveze s političnim dogajanjem v Evropi, je obravnaval dogodke in pomen 30. januarja 1933. Kakor je Füh-

borce na vzhodu so se tudi tukaj odzvala mnoga radodarna srca. — Pod vodstvom sestre Frauenschaftsführerin se je pričel kuharski tečaj s 25 udeleženkami. Z veliko vnemo so se lotile varčnega pripravljanja in pravilnega izkoriščanja živil.

Domschale. (Odvrženi ostanek cigarete je povzročil ogenj.) V kozoleu gostilničarke Jermanove v Kolitschou, napolnjenem s steljo, je pričelo goreti, bržkone ker je nekdo iz neprevidnosti odvrget ostanek cigarete. Požarna bramba Bonačeve tovarne za izdelovanje papirja v Kolitschou je v najkrajšem času

rer takrat s svojimi zvestimi strankinimi sodrugi pribojeval zmago za Nemčijo, tako bo tudi sedaj s svojimi hrabrimi vojaki in zavezniki priboril končno zmago za Evropo. Wehrmannschaft St. Veit je temu izredno dobro obiskanemu zborovanju dala obeležje, pojoč bojne pesmi pokreta.

Stabsamtsleiter Koch je tudi v okviru prirejenih zborovanj govoril na predvečer dneva narodnega podviga v nagnečenem zborovanju stranke NSDAP Laak o snovi »Bistvo nemškega narodnega reda«. Njegov govor je pojasnil naloge in cilje stranke. Omenil je tudi izborni uspeh nabiranja volnenih in zimskih reči v tej pokrajini in ugotovil, da je to najboljši dokaz o požrtvovalnosti prebivalstva v Oberkrainu, ki se je na vzoren način odzvalo pozivu, katerega je Führer prvič izdal nanj.

Tudi zelo dobro obiskano zborovanje v Krainburgu, kjer je govoril vodja krajevne skupine Pg. Huber, je pričal o tem, da je Oberkrain pripravljeno po od Führerja začrtani poti korakati skozi boj do zmage.

Oberkrain v znamenju nabiranja za zimsko pomoč

Izredna radodarnost prebivalstva

Nabiralci za WHW so v soboto in nedeljo s svojimi rudičimi WHW nabiralnimi škatlicami dali obeležje cestam v Krainburgu in v drugih mestih ter vaseh v Oberkrainu. V kolikor je ta ali oni izmed starejših rojakov še nekoliko neodločno nabiral, je pa izravnila mladina s svojo vne-mo in s svojim navdušenjem. Iz vseh zvočnikov je bilo slišati vesele narodne napeve in vojaške pesmi, ki jih je istočasno že veselo pela šolska mladina.

O upeh nabiranja sicer še ni končnih podatkov, vendar se že sedaj lahko reče, da sta bili radodarnost in požrtvovalnost gorenjskega prebivalstva povsod odlični.

V nedeljo zvečer se je vršil v Krainburgu zabaven renski večer v korist zimske pomoči, ki ga je izvajal godbeni zbor pod vodstvom Henrika Stringvalda, kateri se je s svojimi umetniki nesebično stavil na razpolago. Renska veselost in humor sta dala obeležje celemu večeru.

V hotelu »Evropi« so v korist zimske po-

moči priredili koncert, ki je tudi imel dober nabiralni uspeh.

Kakor v Krainburgu tako je bilo tudi v drugih občinah krainburškega okrožja izredno nabiralno razpoloženje.

V soboto zvečer se je v Laaku v razprodani kinodvorani vršil prvi ljudski koncert. Voditelj krajevne skupine Bodner je potem, ko je bil pozdravil številne goste, govoril o bistvu zimske pomoči. Izvajanja predavatelja so pri hvaležnih poslušalcih žela navdušeno odobravanje. Nabiranje po cestah, ki se je sedaj drugič vršilo v Laaku, je že v nedeljo opoldne vrglo za celotni okoliš krajevne skupine v Laaku z izkupičkom na koncertu vred svoto nad 4500 RM. Ta uspeh je izreden in kaže požrtvovalno delo za nabiranje uporabljenih moči, kakor tudi radostno radodarnost prebivalstva. Vsak prebivalec v Laaku se je rade volje stavil v službo zimske pomoči.

Delo NSDAP v Oberkrainu

Prvi poučni tečaj za strankine sodruge v radmannsdorfskem okrožju

Ko je bila izgraditev NSDAP že toliko napredovala, da so bili v radmannsdorfskem okrožju vpisani vsi delujoči strankini sodrugi in so bile ustanovljene krajevne skupine ter oporišča stranke, je vpoklical Kreisleiter Pg. dr. Hradetzky vse sotrudnike in en del v radmannsdorfskem okrožju delujočih sodrugov k prvemu poučnemu tečaju v Waldu, da so tam prejeli prva navodila za njihovo delo in potrebno usmeritev. Razen novo postavljenih vodij krajevnih skupin in oporišč se je Kreisleiterju tudi javil velik del v radmannsdorfskem okrožju delujočih strankinih sodrugov.

Po razvitju zastave in otvoritvi poučnega tečaja je kot prvi vodja deželnega šolskega urada NSDAP, Pg. Walter Komposch, povoril o bolševizmu in v jasnih besedah dokazal zveze bolševizma z židovstvom in anglo-amerikansko plutokracijo. V drugem predavanju je govoril Pg. dr. Starzacher o zgodovini Oberkraina in na odličan način udeležencem obrazložil temelje zanja o preteklosti te dežele, ki se že nad tisoč let živahno udeležuje vsenemškega dogajanja. Znanje te nemški usmerjene zgodovine naj se izraža pri vsakem tukajšnjem delu.

Zvečer je bil tovariški sestanek Kreisleiterja in udeležencev tečaja v svrhu razgovora in predvsem medsebojnega spoznavanja. V nedeljo se je najprej slovesno razvila

zastava. Nato je govoril deželni svetnik iz Radmannsdorfa, Pg. dr. Hinteregger, o nalogah države in o ukrepih, ki bodo v teku obnove izvršeni v Oberkrainu. Nato je Obersturmführer Major Maier-Kaibitsch obrazložil svoje delovanje v svojstvu poverjenika državnega komisarja za okrepitev nemške narodnosti in dal pregled o svojem mnogostranskem delovnem področju. Iz svojega delgoletnega delovanja v jezikovno mešanem ozemlju dežele in kot natančen poznavalec teh vprašanj je dajal udeležencem dragocene pobude. H koncu je Kreisleiter Pg. dr. Hradetzky še obravnaval posebne okoliščnosti, ki jih je treba upoštevati pri delu in dal za bodoče delo potrebne smernice in navodila. Nato je Kreisleiter govoril še o boju Nemčije in izvajal, da je samo ob sebi umevna dolžnost vsakega strankinega sodruga v domovini, da je na vsakem mestu, kjer se ga potrebuje, moč za to in da pomaga Führerju pridobiti zmago. S pozdravom na Führerja je Kreisleiter končal.

Nato so zopet zvlili zastavo in prvi tečaj za strankine sodruge in uradne upravitelje iz eega okrožja v Oberkrainu je bil končan. Temu tečaju bodo v kratkem sledili še drugi, ter bodo vsi politični vodje v strankinih sodrugih v Oberkrainu dobili enotno usmeritev, kakršna je potrebna za njihovo delo, da dovede k začrtanemu cilju.

dospela na kraj požara in ga pogasila. Njegov gre hvala, da je pravočasno preprečila razširjenje požara.

St. Martin v steinskem okrožju. (Smrt na nesreča pri drvarjenju.) Te dni se je 41 letni kmet Jakob Urankar iz Laake podal z dvema konjema na nek približno 900 metrov od njegove kmetije oddaljeni sodolec, da bi od tam spravil bukovno deblo domov. Ker je dolgo časa izostal, je postala njegova 16 letna hčerka pozorna in se podala na drvišče, kjer je v nekem jarku našla očeta ležečega na tleh in že mrtvega. Konji so še stali privezani na deblo in pripravljeni potegniti. Ugotovili so, da je bila Urankarju poškodovana žila odvodnica na vratu, da si je zlomil hrbtnico in da je imel tudi močno poškodbo zadaj na glavi. Te poškodbe je Urankar dobil očitno vsled tega, ker so se mu, ko je potegoval deblo, veje obtičale v zemlji in je deblo padlo kmetu zadaj na glavo, ter ga vrglo v jarek.

St. Martin b. Littai. To in ono. Kakor drugod, tako tudi naš najjužnejši obmejni predel Oberkraina obiskuje in preseneča z uspelimi tedenskimi pregledi in filmi Gau-filmwagen, katerega se mlado in staro ob pojavi vidno razveseli, saj vzbujajo predstave veliko občudovanje na gledalce polnozasedene dvorane KVB. — Popravila cest so se vršila do nastopa zime, kajti večina istih je bila zanemarjena. Popravila so se razna uradna poslopja in notranje preuredila. Prebivalstvo, ki je večinoma kmečko, pa je bilo zaposleno na vseh teh delih in delih izven kraja, saj nikjer ni več najti nezaposlenih-vseposvoda delo in zaslužek. — V lepo obnovljenem šolskem poslopu se stalno vrše tečaji nemščine, ki jih obiskuje večina prebivalstva. Začetne težkoče so premostene in se že kažejo razveseljivi uspehi. K temu pa posebno pripomore rubrika za nemščino v »Karawanken Bote«, vsled česar prebivalstvo pridno posega tudi že za časopisom »Kärntner Grenzruf«, ki ga z velikim zanimanjem čita, saj prinaša redno novice in vesti o vseposvoda. — Ortsgruppe je imela že večkrat apele svojih voditeljev celic in blokov, pri katerih OGF. Weiss, ki se očitno trudi za dobrobit vsega prebivalstva in skrbi za obnovo in za bodočnost, daje vedno nova navodila, obenem pa obrazloži smisel NSDAP-organizacije.

Glogowitz. (Uspešen kuharski tečaj.) V sredo se je vršil tukaj pod vodstvom voditeljice tečaja Hanne Abtove kuharski tečaj. Predvsem se je razpravljalo o uporabi krompirja, nato pa tudi o enotni jedi. Številne udeleženke so se z veseljem lotile dela, da se je vse gladko odvijalo. Jedila so se potem nudila udeleženkam, da so se same prepričale o njih dobroti.

Mannsburg. (Kuharski tečaj.) V učni kuhinji ženske skupine KVB so se vršili trije kratki kuharski tečaji oddeleka za narodno gospodinjstvo; podučevali sta voditeljica deželnega pododdelka za prehrano Pgn. Trude Angerer in voditeljica tečaja gospa Hanna Abt. Na en dan je moglo 75 žen v teh tečajih dobiti praktična navodila. — Okrožna voditeljica žen Pgn. Gregori je nato v sledečem apelu obrazložila ženam celic in blokov velike naloge žen v velikonemški državi. — Zvečer je tudi Kreisleiter Pg. Pilz v spremstvu okrožnega voditelja organizacije Pg. Ladstätterja obiskala zaključni tečaj, pri čemur je zadnji imel kratek govor za žene.

Važnost nege parkljev pri govedu

Kako pogosto srečavamo na raznih živinorejskih prireditvah, pri licenciranjih in premovanjih, živali s prekomerno dolgimi parklji! Koliko živine s parklji, ki komaj dovoljujejo še stopanje in počasno hojo, ki čestokrat živalim niti vstati več ne dajo, je najti še po naših hlevih! Sicer se je to stanje v zadnjih letih, predvsem v okoliših z delavnejšimi živinorejskimi zdru-gami, precej zboljšalo, toda le še mnogo, mnogo preveč živine z neoskrbovanimi parklji je pri nas.

Sicer nam pove že zdrav razum in naraven čut, da se mora žival s predolgimi, zmaličenimi parklji, ki povzročajo živini težko hojo, čestokrat celo vnetje kit in sklepov, počutiti stalno neugodno, se mora slabše rediti, celo ob prav dobri krmi slabše molzti itd.

Prav posebno velika škoda vsled zane-marjenih parkljev pa se stalno dogaja v plemenskem pogledu.

(Nadaljevanje na 6. strani.)

Dr. F. J. Lukas

Izrežite! Hranite!

Nemščina metodično in praktično

Deutsch methodisch und praktisch

45. LEKCIJA

Umstandwörter der Menge und des Vergleiches.

1. Am meisten freute ich mich über das wunderschöne Buch, das Sie mir geschickt haben.
2. Beinahe hätte ich Sie nicht gesehen.
3. Ich möchte Ihnen meinen Freund ganz besonders empfehlen.
4. Ein wenig Verstand und etwas Fleiß genügt um diese Arbeit zu vollenden.
5. Ich danke Ihnen für Ihre Wünsche und wünsche Ihnen ebensoviel.
6. Dieses Buch hat mich ebensowenig interessiert, wie das andere.
7. Guten Appetit! Gleichfalls!
8. Nun hat er mir ebenfalls geschriben.
9. Wenn diese Arbeit nur einigermaßen ordentlich ausgeführt wäre, würde ich sie ihm gerne bezahlen.
10. Dieser Herr ist mir zwar gänzlich unbekannt, aber ich weiß, daß er mit der Sache nichts zu tun hat.
11. Was Sie mir da sagen, ist mir schon hinlänglich bekannt, ich habe nun schon geradezu genug davon gehört.

12. Was verkaufen Sie in Ihrem Geschäft? Hauptsächlich Lebensmittel.
13. Im allgemeinen kann ich mich über ihn nicht beklagen, höchstens, daß er manchmal ein bißchen schlampig ist.
14. Was sagen Sie dazu? — Ich sage überhaupt nichts.
15. Es war soviel Schnee, daß man kaum den Weg sah.
16. Mir ist es mehr oder weniger ganz gleich, was er macht.
17. Ich bat ihn nochmals mir das Geld zu leihen, aber er lehnte es wiederum ab und sagte mir nichteinmal warum.
18. Er schrie so sehr und solange, daß ihm die Ader platzte.
19. Ich sage sogar, daß Sie teilweise recht haben, aber die Schlußfolgerung stimmt nicht.
20. Um so mehr wir ihn lobten, desto weniger arbeitete er.
21. Dieser Stoff ist bei weitem schlechter als der andere.
22. Sagen Sie mir wenigstens ungefähr (beiläufig) was die Reise kosten wird.
23. Nachdem ich ihm das gesagt hatte, war er vollends niedergeschmettert.

Ich weiß nicht was mit mir heute los ist, ich habe schon zweimal übergeben und mir ist noch immer schlecht.

Ich beneide Sie. Sie haben eine eiserne Gesundheit.

Wo gehen Sie jetzt mit Ihrem Jungen hin?

Zum Arzt, ich muß ihn impfen lassen. Mir ist etwas ins Auge gekommen, was soll ich machen?

Reiben Sie nicht, ziehen Sie das obere Lid über das untere, dann wird es gleich heraus sein.

Ich habe Halsweh, das Schlucken tut mir weh.

Gurgeln Sie mit Wasserstoffsperoxyd.

Sie sollen nicht so viel rauchen! Sie haben schon einem ausgesprochenen Raucherhusten.

Sie sind zu sehr überanstrengt und daher nervös, ruhen Sie sich doch ein wenig aus!

Er ist verrückt geworden.

Er ist wahnsinnig verliebt.

Er hat den Verstand verloren.

Ne vem, kaj je danes z menoj, že dvakrat sem bljuval in še vedno mi je slabo.

Zavidam vas, imate železno zdravje.

Kam greste sedaj s svojim sinom?

K zdravniku, moram mu dati kože cepiti. Meni je padlo nekaj v oko, kaj naj naredim?

Ne manite, potegnite zgornjo veko čez spodnjo, potem bo kmalu zunaj.

Grlo me boli, težko požiram.

Grgrajte z vodikovim superoksidom (prekissom).

Vi naj toliko ne kadite! Vi že ravno tako kašljate kakor pravi kadilci.

Vi ste se duševno pretegnili in radi tega ste jako nervozni, izpočijte se vendar malo.

Zblaznel je.

Blazno zaljubljen je.

Pamet je zgubil.

Wörter

Ader (w) — žila
ausführen (eine Arbeit) — izvesti (neko delo)
beinahe (fast) — skoraj
beneiden — zavidati
ebenfalls (auch) — tudi, enako
ebensoviel — ravno toliko
ebensowenig — ravno tako malo
einigermaßen — nekako
eisern — železen, -a, -o
Fleiß (m) — pridnost
genügen — zadostovati
geradezu — naravnost
gleichfalls — prav tako
hauptsächlich — posebno, zlasti
hinlänglich — dovolj, zadosti
höchstens — največ, kvečjemu
impfen — cepiti, koze postaviti
Lid (s) — veka
Menge (w) — množina
nicht einmal — niti ne
niedergeschmettert — pobit, -a, -o; porit, -a, o
platzen — razleteti (se), razpočiti (se)
reiben, ich rieb, ich habe gerieben — meti, tretji
schlampig — malomaren, -a, -o
schlucken — požirati

Schlußfolgerung (w) — sklep, sklepanje
schreien, ich schrie, ich habe geschrien — kričati, vpiti
teilweise — deloma, nekoliko
überanstrengt — pretegnjen
übergeben (Magen!) — bljuvati
Vergleich (m) — primer, prispodoba
Verstand (m) — pamet
vollenden — dokončati
vollends (völlig) — popolnoma
wiederum — zopet, znova
wunderschön — čudovito lep

Redewendungen

am meisten — največ
ganz besonders — prav posebno
er hat nichts damit zu tun — nima s tem prav nič opravka
sich beklagen über — pritoževati se o čem
was sagen Sie dazu? — kaj pravite vi k temu?
mehr oder weniger — več ali manj
recht haben — prav imeti
um so mehr — desto weniger — toliko bolj — toliko manj
ein ausgesprochener Raucherhusten — kašelj, kakor ga imajo pravi kadilci
bei weitem — daleč, daleko

(Nadaljevanje s 5. strani.)

Pogostoma tožimo, da naše prvovrstne, nekoliko starejše bike ne moremo več uporabljati za skok, ker so baje pretežki. Ako vendar pogledamo stvari do dna, moramo neštetokrat ugotoviti, da plemenjak samo vsled zanemarjenih parkljev ne more več zadovoljivo plemeniti. Zaradi teže bi marsikateri bik lahko plemenil in svoje sposobnosti prenašal na številni zarod še mesece in mesece in celo leta. Tako je bil pred nedavnim v po vsem Oberkrainu znani gostilni in ekonomiji »Paulin« v Birken-

dorf-u, občina Naklas pri Krainburgu nad 1000 kg težak plemenjak, ki je z lahkoto in uprav mladeniško prožnostjo plemenil tudi še povsem lahke krave in telice. Zakaj? Pač predvsem zato, ker je stari Paulin, preudarni bikorejec, pri biku pazil stalno tudi na parklje.

Predolgi, zanemarjeni parklji otežkočajo bikom skakanje, krave preveč otežijo in se te sesedejo. Zanemarjanje parkljev pa je škodljivo še v drugem pogledu. Domneva se namreč, da ostane klica, ki povzroča slinovko in parkljevko, v rogovini parkljev dalj časa pri življenju. In

izkušnja je v resnici pokazala, da so bile posledice parkljevke v hlevih z neoskrbovanimi parklji znatno težje kot pri živalih z redno negovanimi stopali.

Večinoma ljudje opuščajo prirezovanje parkljev zaradi tega, ker je govedo pri tem delu preveč nemirno in delo vzame tudi nekoliko časa. Po algajskem načinu vendar zamore en sam moški brez vse sile obrezati in prirezati predolge parklje. Žival stoji na lesenem podu čisto naravno in se prekomerno rogovino odstrani s stene in nosilnega roba parklja z dletom in kladivom. Rogovino se enostavno, udarec za udarcem, odkleše. S podplata oz. odspodaj pa se parkelj prireže s posebnim skobljem oz. stružilom.

Pašna živina sicer že s stalno hojo obra-

bi rogovino parkljev, toda tudi pri pašnih živalih je spomladi prirezati parklje. Ob stalni hlevski reji je potrebno prirezovanje večkrat v letu ponoviti. Pri živini, katero spuščamo stalno v tekaljšča (o katerih smo pri nas že toliko govorili in pisali in katerih — z malimi izjemami — skoraj še nikjer ni!) manj, pri ostali živini pogostejše, vsaj dvakrat v letu.

Koristi rednega oskrbovanja parkljev so tako velike, da gotovo bogato poplačajo trud in delo prirezovanja. Ne spomnimo se torej parkljev slučajno mogoče pred kakim premovanjem, marveč mislimo na njih prirezovanje tako, kot mislimo vsak dan in ob vsaki priliki na krmljenje in vse drugo oskrbovanje.

F. Wernig.

Pravilno postopanje kmela v primerih pozebe

V letošnji zimi smo doživeli tako oster mraz, kot že dolgo vrsto let ne. Kvečjemu zimo 1928-29 — ki jo imajo vsi naši kmetovalci še vedno v slabem spominu — bi mogli primerjati s sedanjo. Že dozdaj je napravil za naše razmere in pripravljenost preoster zimski mraz ogromno škodo v vseh panogah kmetijstva, mogoče pa je — ker je še ves februar pred nami, — da se bo mraz še ponovno zaostрил in dose-danjo škodo še povečal.

Prepozno je, da bi dajali našim gospodarjem navodila za obrambo pred mrazom, ki je zadnje dni bil tako hud. Ta je zaenkrat že mimo. Kar je zmrznilo, je zmrznjeno.

Napačno pa bi bilo, če bi kmečki gospodar, ki je, ali ki še bo opazil v tej ali oni panogi sledove letošnjega zimskega mraza, samo zavzdihnil ali pa z glavo zmajal — pa se prekrižanih rok vdal v usodo. Narobe: Prevdaren kmečki gospodar bo skušal posledice mraza zadnjih dni odpraviti brez škode, ali že nastalo škodo vsaj omejiti, nadalje se bo potrudil, da s smotrnim postopanjem že nastalo škodo čimprej popravi in končno ga bodo izkušnje letošnje zime tudi marsičesa naučile. Kajti že star kmečki pregovor veli, da vprav »škoda izmodri človeka«.

V naslednjih odstavkih bomo po vrsti obdelali omiljevanje in popravljanje škod, nastalih vsled zimskega mraza v poedinah kmetijskih panogah, obenem pa bomo opozorili na zaključke, ki jih razumen gospodar mora izvajati z ozirom na varstvo pred zimskim mrazom.

1. Zmrznjena živila

Kaj nam od živil lahko zmrzne, oziroma kaka živila utrpje škodo ali celo propadejo, ako zmrznejo? Meso, mast, sirovo maslo, moka in izdelki iz teh snovi prenesejo zmrznjenje brez škode. Jajca od hudega mraza popokajo, pa tudi če ne, niso več sposobna za valjenje. Pač pa mraz kaj kmalu poškoduje ali docela upropasti krompir, zelenjavo in zelje, sadje ter sadne in zelenjadne konzerve.

Krompir postane vsled mraza sladek, ali pa docela zmrzne. In sicer dobi krompir sladek okus, če toplota v shrambi za krompir počasi pada. Če se na ta način toplota zniža izpod +2° C, se začne škrob, ki predstavlja glavno sestavino krompirja (razen vode seveda!) spreminjati v sladkor. Krompir dobi zato sladek okus in postane v notranjosti nekako prosojen. Vendar pasladek krompir še ni zmrznjen, kakor navadno mislimo.

Zmrzne krompir šele, če pade njegova toplota izpod -2° C. Zmrznjen krompir je trd kot kamen in če ga presekamo, se na prerezu svetlikajo kristali zledenele vode. Če je toplota naglo padla od n. pr. +4° na -3°C, krompir zmrzne, ne da bi pri tem postal sladek, kajti škrob v njem ni imel časa, da bi se spremenil v sladkor.

Poškodbe na krompirju vsled mraza so lahko torej trojne vrste: ali postane krompir sladek, a ne zmrznjen; ali zmrzne, ne da bi postal sladek, ali pa postane sladek in nato še zmrzne. Tem primerno je tudi naše postopanje za omiljenje nastale škode.

Predvsem moramo krompir, ki je morda samo ob zidu ali na površini kupa zmrznil ali postal sladek, takoj ko se toplota zraka dvigne na približno +4° C, skrbno prebrati in ločiti zdrav krompir od namrznjenega, ki postane, ko se otaja, mehak. Zmrznjen in namrznjen krompir začne namreč ob toplejšem vremenu takoj in naglo gniti, od njega pa prehaja gniloba tudi na zdrav krompir.

Če pa odberemo zmrznjen krompir, ki ni sladek, dokler je še trd, ga lahko uporabimo brez škode kot živilo, ako ga hranimo

še nadalje zmrznjenega in ga samo sproti odtažamo počasi v mrzli vodi.

Če je postal krompir samo sladek, a ni zmrznil, zgubi navadno sam od sebe sladek okus, ko iastopi toplejše vreme. Za sprotno porabo mu odstranjujemo sladek okus s tem, da ga pustimo vsaj en dan ležati v topli kuhinji, ali pa ga olupimo in pustimo takega en dan v mrzli vodi, ki izluži iz njega sladkor. Na ta način dobi krompir spet navaden okus.

Povdarjamo pa ponovno, da se niti sladek, še posebno pa zmrznjen in spet otajan krompir ne drži dolgo, ter ga je treba zato čimprej porabiti, bodisi za ljudsko, bodisi za živalsko prehrano.

Za seme zmrznjen krompir ni! Kakšne nauke bo kmečki gospodar, ki mu je letos krompir zmrznil ali namrznil, izvajal?

Predvsem, da za zimsko shranjevanje krompirja ni vsak prostor primeren, marveč, da mora biti stoddotno zavarovan pred mrazom. To se pravi: Najbolje je, da je zakopan v zemljo, če pa ni, da je zoper mraz dovolj osamljen (izoliran), tako, da so stene dovolj debele in po možnosti znotraj obložene s heraklitnimi ploščami. Okna morajo biti dvojna, ob hudem mrazu pa jih je treba založiti s slamnatimi blazinami. Tudi vhod v klet naj ne bo naravnost od zunaj, ali pa moramo napraviti vsaj dvojna vrata. Krompir ne sme biti nasut kar na tla, niti se ne sme dotikati sten, marveč mora biti napravljen nekaj od tal pograda iz desk ali letev, med katerimi pustimo nekaj špranj; enako morajo biti z deskami obložene tudi stene; pa ne tik ob zidu, marveč nekaj centimetrov proč. V kleti za krompir in zelenjavo naj visi toplomer. Krompir se sme vketiti v zimsko klet šele, ko se je »potil«, nikdar vlažen ali svež z njave. Ako pade toplota v kleti izpod +3°, je treba krompir na kupu pokriti s plastjo slame ali z vrečami, ki pa jih je treba takoj ob nastopu toplejšega vremena odstraniti, kajti sicer začne krompir gniti vsled pomanjkanja dostopa zraka.

Vse, kar smo povedali o krompirjevi shrambi in brambi pred mrazom, velja tudi za shrambo oziroma klet, kjer shranjujemo drugo zelenjavo, posebno pa sadje ter sadne in zelenjadne konzerve.

Kar se tiče sveže zelenjave in solate, ki je občutljiva za mraz, so okusi različni: nekateri ljubijo okus zmrzle zelenjave in solate. Vendar pa vsaka zmrzla in zopet otajana zelenjava v prav kratkem času segnje, zato jo je treba čimprej uporabiti, dotlej pa hraniti na mrzlem.

Tudi zmrzlo sadje hranimo na mrzlem, dokler ga ne porabimo, kar naj se zgodi čimprej. Če so nam zmrznile večje količine, ki jih ne moremo takoj uporabiti za hrano, bomo sadje posušili, sprešali za sadjevec, ali v najskrajnejšem primeru (t. j. če gni-je) namočili za žganje. Ne jejmo sadja (niti ne kruha!) v namrznjenem stanju! Sadne in zelenjadne konzerve se ob mrazu prav rade pokvariijo. Torej jih je treba hraniti v pred mrazom enako varnem prostoru kot krompir in sadje. Če pa so nam že zmrznile, pri čemer navadno steklenice popokajo, jih bomo seveda previdno spravili v drugo podo, dokler se ne otajajo. Način, kako in v koliko nam bo mogoče zmrzla konzervirana živila uporabiti, je seveda odvisen od vrste živila in načina konzerviranja. Če je v hiši iznajdljiva gospodinja, bo znala še marsikaj s pridom uporabiti, kar se zdi prvi hip izgubljen. Vsekakor pa uporabimo vsa taka živila čimprej, pa raje ta čas štedimo z drugimi!

2. Škoda v živinoreji.

Tu nastopi vsled mraza škoda bodisi na krmilih (pesa, ensilirana krma itd.), ali pa pri živalih samih. Glede zmrznjenih krmil velja: hraniti jih je treba na pred mrazom

varnem mestu, že namrznjene pokrmili čimprej, vendar nikdar v namrznjenem stanju, ker so namrznjena živila izredno škodljiva za prebavila živali!

V premrzlih hlevih živali, posebno svinje kaj lahko ozebejo. Poznamo jih po tem, da težko hodijo, da jim noge zatečejo, prav hude ozeblino povzročajo tudi gnojne rane. Najmanjša škoda, ki jo trpi živina vsled premrzlih hlevov, pa je, da ostane pri dobri hrani mršava in dolgodlaka. Zato se po možnosti ogibajmo betonskih zidov, stropov in neobloženega betonskega poda v hlevih, zato oblagajmo »koče« v svinjarih ob stenah z leseno oblogo, zato naj bodo okna na hlevih dvojna in vrata naj ne vodijo v hlev naravnost od zunaj, ali pa naj bodo vsaj dvojna itd. Tudi previsoki hlevi so mrzli, in če so preveliki, jih je treba z vmesno steno predeliti v več manjših prostorov.

Živali, ki so ozeble, moramo zdraviti po navodilu živinozdravnika, manjše, posebno svinje, pa je najbolje čimprej zaklati.

3. Škoda vsled mraza v poljedelstvu.

Tu mraz sam na sebi ne bo škodoval toliko, pač pa se je bati, da se bodo predvsem ozimne setve v legah, kjer vse od jeseni sneg ni skopnel, zadušile. Kjer se je bati tega, se to ne bo zgodilo prvič, in vsak gospodar že ve, ali in na katerih njivah se ima tega bati. Dotične opozarjamo, naj si zato pravočasno oskrbijo seme jarega žita ali kake druge jare rastline, da bodo lahko dotične njive spomladi ponovno obdelali in tako vsaj delno omejijo škodo.

Preprečiti se v poljedelstvu škoda vsled zimskega mraza skoraj ne da, kvečjemu naj, kdor more, orje nameto pozebi izpostavljenih osojnih leg na prisojnem ležeča zemljišča, ali pa seje namesto ozimnih jara žita.

4. Škoda po mrazu v gozdu.

Tu se je bati letos — po izkušnjah iz leta 1928-29 sodeč — izredno velike škode. Saj označujemo oster mraz vprav z besedami: »Je tako hud mraz, da drevje poka!« V resnici se sliši, posebno ponoči, ob hudem mrazu pokanje drevja daleč od gozda.

Pomagati ali preprečiti se tu ne da nič. Pač pa bo skrben gospodar čimprej sam, ali po zanesljivem človeku, pregledal svoje

Iz vseh krajev sveta

Kdaj so bile hude zime

Ko na potu škriplje mraz, po gozdovih poka drevje, zverjad išče zavetja tudi blizu vasi in se še zgodaj na večer družine zbirajo okrog gorke peči, tedaj vaščani modrujejo o hudih zimah. Tedaj navadno še ni bilo nobene tako hude zime, kakor je baš samo tista, ki jo ravno doživljamo in tudi o letošnji zimi — čeprav smo šele na njeni prvi polovici — že splošno sodijo, da je najhujša. Tedaj se iz zapečka oglasi stari očalec s pripombo, da je že on doživel še veliko hujše zime, pa da mu je njegov ded pravil o naravnost strašnih zimah v starih časih. Ker jih sam ni doživel, pa je o njih bral v silno starih bukvah, ki so bile še bolj učene kot stoletna pratika. Ker sedaj tudi že vaška mladež toliko sliši ali bere o strašni ruski ali sibirski zimi, je seveda vse radovedno, kako je bilo v tistih starih časih s hudimi zimami. Torej poslušajmo!

Najprej moramo (tudi mi drugi) upoštevati, da je komaj 160 let, odkar se vodi točen seznam ali pregled sploh o vremenu in da se mora za to tudi ostali svet zahvaliti Kurfürstu Karlu Theodoru von der Pfalz, ki je leta 1780. v Mannheimu ustanovil prvi meteorološki zavod. Vsa statistika iz prejšnje dobe je že slučajna in se nanaša le na prav posebne zgodovinske dogodke, ki so v takšni ožji zvezi z izredno zimo. Najstarejši taki zgodovinski podatki segajo tja do leta 51. našega štetja. Že bolj natančni podatki se pričenjajo z letom 401. in 658., ko je zamrznilo tudi Črno morje. Slično je bilo leta 820. Tedaj se je zima pričela že meseca septembra in je trajala še preko velike noči. Leta 859. je zamrznilo Jadransko morje. Po njem so vozili s sammi, vpreženimi s konji. Ostre zime so bile v letih 874, 875, 974 in

gozdove, ugotovil in zaznamoval po mrazu poškodovano drevje, dal vsega takoj podreti ter ga vnovčil, bodisi okroglega ali predejanega. Na ta ničen bodo sicer zazijale v gozdu praznine, toda vsaj les bo šel navadno za polno vrednost v denar.

984. Že novembra je zapadel velik sneg in zima je trajala do maja. Zelo huda zima je bila tudi v zgodovinsko znamenitem 1076. letu. Leta 1323. je zamrznilo Jadransko in Baltsko morje. Leta 1407. je zima pritisnila že za vse svete in je trajala nepretrgoma skozi 18 tednov ob takim mrazu, da je pokalo kamenje in so tudi večje reke pod ledom skoro usahnile. Leta 1658. je Baltsko morje tako zamrznilo, da je švedski kralj Karol X. s svojo 20.000 mož močno armado korakal kar od Malega Belta proti Danski. Naši zimi leta 1929. zelo podobna je bila zima leta 1709. Pričela je v decembru in je trajala do aprila. Tedaj je zopet zamrznilo Jadransko morje in trda zima je objela vso Evropo. V tem stoletju slične zime so bile tudi 1775 in 1788. Potem imamo še danes znamenito Napoleonovo (rusko) zimo, a tudi za Evropo ostro zimo leta 1829. — torej točno sto let pred rekordno zimo leta 1929., ki smo jo tudi mi doživeli. Ta zima (l. 1829.) je bila v svojih posledicah naravnost katastrofalna.

Trije otroci so se zadušili vsled požara v sobi

Hamburg. V neki hiši v Meldorfu je v stanovanju v spodnjem nadstropju v neki sobi, ki je bila bržkone preveč zakurjena, nastal požar. V sobi so spali trije otroci v starosti sedem, šest, in treh let, ki so jih starši pustili same v stanovanju, ko so odšli k sorodnikom na obisk. Požar v sobi so ljudje še le opazili, ko so že plameni švigali ven. Za tri zaklenjene otroke je pa pomoč prišla prepozno. Našli so jih mrtve v sobi, ker so se zadušili v dimu. Ta dogodek naj bo vsem staršem svarilo, da ne puščajo majhnih otrok samih doma.

Les pa, ki je od mraza trpel, a se zdi gospodarju škoda ga podreti, ker še ni dozorel, začne trohneti in ni poraben za nobeno drugo svrho več, kot za drva, ali oglje!

(Dalje prihodnjič.)

Osemdesetletnik — rešitelj življenja

Praga. 80 letni Franc Zelenka iz Kela pri Melniku je te dni rešil neko ženo, da ni utonila. Preprečkal je s svojim čolnom Labo, ko je nenadoma opazil, da je neka žena strmoglavila v ledene valove. Z naporom vseh sil mu je uspelo, da je življenja sito ženo, ki je že bila izgubila zavest, spravil na varno. Pozvani zdravnik je potem 30-letno ženo zopet oživil.

Obtoženka, za katero ni moči dobiti sodnika

Lizbona. Tudi sodniki so lahko babje-vernici, vsaj v Zedinjenih državah. V nekem okraju na zapadu je v nekem srednje velikem mestu stala pred policijskim sodiščem neka 65 let stara žena, ker so jo bili ponovno zasačili, da se je javnih prometnih sredstev poslužila, ne da bi kupila karto. Pri tem se je pokazalo, da je žena že petdesetletnica kot obtoženka pred sodiščem in da jo je bilo obsodilo že 20 sodnikov. Od teh pa niti eden ni bil več živ. Vsi so bili umrli iznenada in nepričakovano v cvetu svoje starosti, ker so jih pobrale ali boleznijo ali nezgode. Ko se je bil 21. policijski sodnik uveril, da so ti podatki točni, ga je popadla slabost, tako da ni mogel dokončati razprave. Preložil jo je in se javil bolnega. Od tistih sta potekla sedaj že dva meseca, pa doslej še niso našli nobenega sodnika, ki bi bil pripravljen prevzeti ta kazenski primer. Vsak je našel kak izgovor, s katerim je prikril svojo praznovernost.

*

Zenske so imenovali za mestne svetnike v Parizu. Gre za prvi primer, da se je pri tem upoštevalo ženske. Določili jim bodo delo za socialno skrb.

Zanimiv običaj v Srbiji. Belgrajsko »Novo Vreme« poroča, da je v Zaječarju navada, da se žene v času velikih postov uslužijo, da se postijo za druge ljudi.

Prva divizija črncev. V Zedinjenih državah Severne Amerike so po izvajah državnega sekretarja za vojno sestavili prvo armadno divizijo samih črncev. Hkrati imajo že tudi letalski odred, v katerem služijo sami črnici.

Feana Zaplatnik

Heiligenkreuz

Gasthaus und Lederhandlung

Orthopädische Stiefel- und Gölserer Erzeugung

JOHANN KURENT

Schuhmacher

MANNSBURG

Kaffeemittel

ESSIG · SENF

FABRIK C. WENGER KLAGENFURT

HASTREITER'S

Kropf u. Basedow

Kräuterkur

haben seit 12 Jahren beste Heilerfolge aufzuweisen. Verlangen Sie heute noch die Aufklärungsschrift: „Der Kropf und die Basedow'sche Krankheit“ kostenlos und unverbindlich durch den Hersteller:

Friedr. Hastreiter Kraling b. München

Inserirajte v „Karawanken-Bote“

Anton Wagner Radmannsdorf Färberei und chemische Reinigung

7. Deutsche Reichslotterie

Reichste Gewinne

6 zu **500000**

3 zu **300000**

3 zu **200000**

18 zu **100000**

und besonders viele Mitteltreffer können auch Sie gewinnen

PROKOPP

Städtische Lotterie-Kassachse

Wien VI, Mariabillerstr. 29

Lospreise Reichsmark je Klasse

1/3 3.- 1/4 6.- 1/5 24.-

Ziehung 17. und 18. April

Hartnäckige Hustenqualen und Bronchitis

Chronische Verschleimung, hartnäckiger Luftröhrenkatarrh und Atembeschwerden werden seit Jahren mit Dr. Boescher's Tabletten, auch in alten Fällen, erfolgreich bekämpft. Dies bestätigen bis vielen oft geradezu begeisterten Dankschreiben von Verheiratheten. Dr. Boescher's Tabletten sind ein unwirkliches kräftigendes Spezialmittel. Enthält 7 reprobte Wirkstoffe, stark schmerzstillend und auswurfördernd. Heiligt, beruhigt und kräftigt das angegriffene Bronchienewebe. In Apotheken A 1.81 und 2.24. Ineffektuelle Verschleimungen tödlich durch MEDOPHARM, München 62/5

Wasserturbinen, autom. Oeldruckregulatoren, Kühlmaschinen und Venetianer Gatter erzeugt

G. F. Schneider

Maschinenbau - Laak a. d. Zaier

Übernimmt auch die Reparatur sämtlicher Maschinen

Diese Marke nicht vergessen

„EUMIG“-SCHMALFILM-UND RUNDfunkGERÄTE

HIŠNI KOLENDAR

dobite za ceno

50 Rpf.v vseh knjigarnah in tudi
trafikah na Gorenjskem

Kuharico perfektno, ki
bi opravljala tudi druga
hišna dela sprejme takoj
Martin Savnik, Kauf-
mann, Laak a. d. Zaler.

Oznailoi
Ker moramo lokal poleg farne cerkve odstopiti —
se preselimo začasno na Jezersko cesto št. 10.
Bekanntmachung!
Weil wir das Herrenmode-Geschäftslokal bei der
Pfarrkirche in Krainburg abtreten müssen — siedeln
wir vorläufig in die Seelanderstrasse Nr. 10.

Iščemo primeren lokal
za moško modno trgo-
vino v Krainburgul Po-
nudbe poslati na po-
družnico »Karawanken
Bote«, Krainburg

Kupim vsako količino:
orehovine, hrastovine, črešnjevca lesa, jese-
novine, bukovine, okroglega in rezanega lesa
Josip Abeck, lesni trgovec
Stein, Steinbüchl 33, Oberkrain

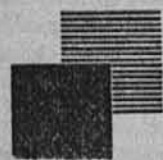

**FRANZ
BERLITSCH**
mechan. Werkstätte
ZWISCHENWASSERN

Sperrholz
Paneelplatten
Holzfaserplatten
Furniere
Parketten
HANS TRANINGER
einkaufsscheinpflichtig

Klagenfurt, Völkermarkterstraße - Ruf 1595

Brüder Werbitsch

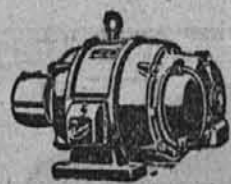

LEDERFABRIK
Neumarktl

LEDERWARENERZEUGUNG

P. KAISER

TASCHNEREI LAAK, Ermern 27

Karl Schilling
*Elektrotechnisches
Unternehmen*
Krainburg

Schühhaüs

F. LICHTL - KRAINBURG
SCHILLERSTRASSE 12

MEK

e. G. m. b. H.

Molkerei Genossenschaft
KRAINBURG • SÜDKÄRNTEN

Fernruf 127
Postfach 18

Krainburg: Verkaufsstellen:
Galle Johann, b/ Alter Post
Trelz Maria, Adolf-Hitler-Platz
Zupanc Karel, Bergstraße
Wodnow Maria, Falkendorf
Omsera Maria, Falkendorf
Rahonz. Wart
Polenz M., Wart
Zentrale: Felsen'dorf

FEINKOST UND SPEZEREIWAREN

ALBIN LERTSCHON - KRAINBURG

„Runo“

Lederwerke, Gen. mit beschränkter Haftung, Neumarktl

Schaf-, Ziegen- und Kalbsleder, schwarz und
farbig für Schuhe, Bekleidung und Taschner

Beachten Sie die Anzeigen im „KARAWANKEN BOTE“

Kreissparkasse Krainburg

Hauptanstalt Krainburg — Hauptzweigstelle Laak

Wir übernehmen Einlagen auf Sparbuch und in laufender Rechnung.
Alle Einlagen genießen durch die Haftung der Gemeinden im Kreise Krain-
burg größte Sicherheit.

Unser Spargiroverkehr (bargeldloser Zahlungsverkehr der Sparkassen) er-
möglicht die Durchführung aller Überweisungsaufträge auf schnellste und
billigste Art.

Wir gewähren Darlehen gegen erstrangige Hypothek und Wechsel.
Beim Abschluß von Bausparverträgen für Eigenheime wirken wir als
Auskunfts- und Einzahlungsstelle mit.

Zur Beratung und Durchführung aller Geldgeschäfte stellen wir uns bereit-
willigst zur Verfügung.

Kreissparkasse Krainburg

Centrala Krainburg — Glavna podružnica Laak

Previzujemo vloge na vložne knjižice in na tekoči račun.

Vse hranilne vloge so popolnoma varne, ker jamčijo zanje vse občine
okrožja Krainburg.

Naš »Spargiroverkehr« (brezgotovinski plačilni promet hranilnic) nam omo-
goča izvedbo vseh nakazil, in sicer na najhitrejši in najcenejši način.

Dovoljujemo posojila proti vknjižbi na posestva na prvem mestu in na
menice.

Pri sklepanju pogodb glede varčevanja za zidavo lastnih stanovanjskih hiš
dajemo informacije in sprejemamo vplačila.

Za nasvet in za izvršitev vseh denarnih poslov smo vedno z veseljem na
razpolago.

TEXTILFABRIKEN

KRAINBURGER TEXTILFABRIKEN G. m. b. H.

JUGOSLAVIJA

KRAINBURG